Rok XIII. Warszawa, dnia 5 sierpnia 1937 r. Nr. 15

# OSZCZĘDNOŚĆ

DWUTYGODNIK POŚWIĘCONY SPRAWIE ORGANIZACJI OSZCZĘDNOŚCI W POLSCE
ORGAN ZWIĄZKU KOMUNALNYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI W WARSZAWIE

Komitet Redakcyjny: *Józef Rożkowski, Juliusz Zdanowski, Jarosław Żaboklicki.*
Redaktor — *Bolesław Obszyński.*

Prenumerata z przesyłką pocztową wynosi:

| | |
|---|---|
| Rocznie . . . . . | zł. 28.— |
| Półrocznie . . . . | „ 14.— |
| Kwartalnie . . . . | „ 7.— |
| Miesięcznie . . . . | „ 3.— |
| Cena Nr. pojedyńcz. . | „ 1.40 |

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:
Warszawa, ul. Miodowa 6.
Konto czekowe w P. K. O. Nr. 1520.
Nakład i wydawnictwo „Samorządowego Instytutu Wydawniczego" Sp. z ogr. odp. w Warszawie, ul. Miodowa Nr. 6. Telef. 5-92-63.

Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca.
Przedruk dozwolony za podaniem źródła



## Jeszcze parę słów o propagandzie oszczędności

Propaganda oszczędności — to wiecznie nowe,, wiecznie aktualne zagadnienie dla komunalnych kas oszczędności, ściśle związane z ich działalnością. Badając bilanse jakiejś kasy i stwierdzając stały wzrost wkładów oszczędnościowych, czy też przeciwnie ich stały odpływ, zadajemy sobie zaraz pytanie, jaka jest przyczyna tego zjawiska. Przyczyn tych, zarówno w jednym jak drugim przypadku, może być wiele. Wśród nich jednak napewno nie ostatnie miejsce zajmuje zagadnienie propagandy oszczędności.

Nie ulega wątpliwości, żeśmy na polu propagandy poczynili duże postępy. Nie ma dziś kasy oszczędności, która by w swym budżecie nie przewidywała mniejszej lub większej sumy na propagandę. Także poszczególne Związki K. K. O. i Związek Związków przeznaczają corocznie znaczne sumy na propagandę. Co więcej, coraz częściej spotyka się głosy wypowiadane bądź w dyskusjach, bądź na łamach prasy fachowej, podkreślające, że propaganda K. K. O. nie powinna być przypadkowa, jak to się dziś przeważnie jeszcze w kasach dzieje, ale musi być dobrze przemyślana i wspólnie opracowana według planu, obejmującego zarówno propagandę lokalną poszczególnych kas, jak i propagandę centralną prowadzoną przez Związki K. K. O. Oparcie propagandy na takich organizacyjnych podstawach musiałoby dać niechybnie korzystne rezultaty, o wiele lepsze niż w obecnym stanie rozproszkowania nieskoordynowanych wysiłków, a byłoby wielką korzyścią i pomocą dla słabych finansowo kas, które ze względu na szczupłość środków niejednokrotnie nie mogą korzystać z dobrego materiału propagandowego, jakkolwiek dla nich właśnie propaganda oszczędności posiada zasadnicze znaczenie.

Aby tak pojętą akcję propagandy oszczędności można było urzeczywistnić, potrzebne jest, moim zdaniem, spełnienie następujących warunków:

1) ześrodkowanie zainteresowania tym zagadnieniem w poszczególnych Związkach K. K. O. oraz centralnie w Związku Związków K. K. O. w Warszawie,

2) opracowywanie wspólnych planów i materiału propagandowego przy wykorzystaniu wszelkich uwag i doświadczeń poszczególnych K. K. O.,

3) ciągłość akcji propagandowej,

4) stworzenie wspólnej centrali wykonawczej.

Niewątpliwie zachodzą b. znaczne nieraz różnice i odrębności terenowe, które znajdują wyraz w przygotowaniu przez poszczególne Związki własnego materiału propagandowego, opartego na własnych pomysłach i potrzebach. Nie przeszkadza to jednak zorganizowaniu stałej wymiany doświadczeń i zdobyczy na poszczególnych terenach kraju, aby następnie można było zużytkować niektóre z nich dla osiągnięcia wspólnego celu, jakim jest propaganda oszczędności i usług K. K. O.

Platformą wymiany myśli i zdobytych w terenie doświadczeń mógłby być Związek Związków K. K. O.

Aby akcja propagandy oszczędności mogła liczyć na osiągnięcie zamierzonych rezultatów, musi być ona jednolicie opracowaną i z równym natężeniem przeprowadzoną. Przykład zagranicy, zwłaszcza krajów, które osiągnęły wielki rozwój oszczędności, zdaje się potwierdzać moje myśli w kierunku jednolitości akcji. Weźmy dla przykładu propagandę w formie afiszów barwnych, broszur, ulotek. Propaganda np. w Niemczech ogranicza się najwyżej do kilku typów tych wydawnictw, stosując je zato jednolicie na obszarze całego państwa. Ma to tę dobrą stronę, że obraz taki oglądany w różnych okolicznościach i miejscach utrwala się w pamięci i łączy

się nierozerwalnie z pojęciem i poznaniem instytucji oszczędnościowej, której reklamę w sobie zawiera. Rolnik czy robotnik oglądający afisz barwny w miejscowości swego zamieszkania, gdy ujrzy takiż afisz w siedzibie innego powiatu, tym większą zwróci na niego uwagę jako na rzecz sobie już znaną, a widząc powszechność tej reklamy, tym większego nabierze zaufania do instytucji i propagowanych haseł. Ale obraz ten winien być artystycznie przygotowany, przemawiający do widza i powtarzany w zmniejszonym formacie w ulotce, a nawet na okładce broszury. To samo odnosi się do ulotek i broszur. Stwarzają one możność zapoznania się z pewnymi tematami, dają możność prowadzenia rozmów i wymiany myśli przy zetknięciu się ludzi z różnych miejscowości. Mówię tutaj o małym odcinku propagandy, ale poruszam go tylko przykładowo.

I tutaj zaczyna się rola Związków K. K. O. i Związku Związków K. K. O. względnie jakiejś komisji porozumiewawczej przez nie wyłonionej. Na podstawie znajomości terenu, jego cech właściwych, przyjęcia przez ludność tej czy innej formy propagandy, można dojść do pewnych jednolitych form na różnych odcinkach w dziedzinie propagandy i stosować je p o w s z e c h n i e w pewnym oznaczonym okresie czasu, np. w ciągu roku. Można by ustalić, że okres przed Dniem Oszczędności, np. miesiąc sierpień powinien być okresem oceny opracowanych planów i pomysłów oraz późniejszych w tym kierunku zaleceń Związków K. K. O. Ważnym odcinkiem byłoby stworzenie jednolitego typu książeczek oszczędnościowych, jednolitość ich bowiem, tak co do zewnętrznego wyglądu jak i treści, oddziaływałaby w podobny sposób, jak jednolicie stosowany afisz propagandowy.

Wykorzystanie oceny wprowadzonego już materiału, jak i projektów zgłaszanych przez poszczególne K. K. O. do swego Związku, nie małą powinno odgrywać przy tym rolę. Kiedy bowiem zarówno Związki K. K. O. jak i instytucje, zajmujące się przepracowaniem i przygotowaniem materiałów propagandowych, pracują raczej na podstawach pewnych założeń teoretycznych, każdy z dyrektorów K. K. O. styka się bezpośrednio z tymi, dla których ten materiał się tworzy, i naocznie przekonać się może o jego wartości w zastosowaniu do danego środowiska. Spostrzeżeniami powinien on się dzielić ze Związkiem K. K. O., a uwagi te powinny być wskaźnikiem dla opracowania materiału propagandowego.

Ważną też rzeczą jest ciągłość propagandy. Dzień Oszczędności winien być jedynie dniem wzmożenia i nasilenia propagandy, ale propagowanie haseł i umiejętne podawanie materiału propagandowego musi trwać stale, ciągle. Trzeba brać tu przykład z reklamy kupieckiej, która nie ustaje w wysiłkach, by przy każdej sposobności zachwalać swój produkt czy towar, tak aby jego marka czy nazwa wbiła się po prostu w pamięć kupującego. Jednolitość i ciągłość pewnego środka propagandy może w sumie dać gwarancję jego skuteczności.

Dotychczas w dziedzinie lokalnej propagandy oszczędności panował duży chaos. Każda niemal K. K. O. stosowała własne metody i środki. Trudno jednakże się temu dziwić, skoro z powodu braku dobrego materiału propagandowego każdy z nas był pozostawiony sam sobie i musiał się wysilać, by we własnym zakresie sprostać zadaniu.

Szereg słusznych uwag, pokrywających się poniekąd z moim stanowiskiem, znalazłem w artykule zamieszczonym w Nr 14 czasopisma „Oszczędność“ pt. „O racjonalne przygotowanie materiałów propagandowych na Dzień Oszczędności“. Autor dochodzi w nim do wniosku, że łączna kwota wydatków K. K. O. na propagandę stwarza po prostu możliwość wytworzenia specjalnego działu tego przemysłu i widzi konieczność powierzenia tej pracy specjalnej instytucji, uważając jednocześnie za możliwe, aby podjął się jej Samorządowy Instytut Wydawniczy.

Smutne doświadczenie, może większości z nas, każe mi solidaryzować się z wywodami i wnioskami autora wspomnianego artykułu. Pomijając już fakt, że w przededniu święta oszczędności zasypywani jesteśmy ofertami różnych przygodnych handlowców na nabycie materiałów propagandowych przeważnie miernej wartości, to już choćby względy na wielki cel propagandy oszczędności każą się głębiej nad tym zagadnieniem zastanowić. Jeżeli propaganda oszczędności ma być racjonalna i dać rezultaty, jakich oczekujemy, to metody jej i zaopatrzenie się w materiał propagandowy nie mogą być wynikiem przypadkowości, a przeciwnie głęboko i mądrze przemyślanej akcji. Akcją tą zająć się mogą i powinny Związki K. K. O. przy największym współudziale wszystkich kas.

Powyższe pobieżne uwagi prowadzą do zastanowienia się nad wprowadzeniem centrali wykonawczej w zakresie propagandy. Nie wchodząc w to, czy w przyszłości przygotowywaniem materiałów propagandowych zajmie się wyłącznie Samorządowy Instytut Wydawniczy czy też inna instytucja, jeden warunek się narzuca, że każda z nich traktować będzie musiała to zajęcie nie jako wyłącznie zarobkowe, ale jako zajęcie wymagające głębokiego przygotowania, w charakterze współpracownika K. K. O. w dziedzinie o wielkim znaczeniu społecznym. Być może, że dzisiaj Samorządowy Instytut Wydawniczy jest najwłaściwszą ku temu instytucją, zwłaszcza że znajduje się pod nadzorem Związku K. K. O. jako swego udziałowca, ale spełni on z pożytkiem swe zadania dopiero wówczas, gdy w pracach jego wezmą udział i inne Związki K. K. O. i przez to zwiążą go organicznie z potrzebami terenowymi wszystkich K. K. O. w państwie. Rzecz to jest dużej wagi i warta zastanowienia.

Zarówno rozważania moje jak i wnioski autora wspomnianego przeze mnie artykułu odnoszą się do przyszłości. Aby jednak i przy zbliżającym się „Dniu Oszczędności“ K. K. O. znaleźć mogły znaczniejszą pomoc przy nabywaniu materiałów propagandowych, proponuję, aby Samorządowy Instytut Wydawniczy podjął się akcji następującej:

1) Samorządowy Instytut Wydawniczy porozumie się ze wszystkimi Związkami K. K. O. w celu wspólnego zaoferowania wszystkich materiałów propagandowych posiadanych przez poszczególne Związki i przez Instytut.

2) Wybrane zostaną spośród już istniejących względnie nowo opracowanych pewne materiały nadające się do akcji jednolitej, powszechnej. Materiały

te będą przesłane do oceny wszystkim Związkom K. K. O. i przez nie uznane jako nadające się do takiej akcji, jako próbnej (najlepiej nadają się do tego celu afisze barwne, ulotki i broszury).

3) Samorządowy Instytut Wydawniczy wcześnie przygotuje wykazy i cenniki materiałów propagandowych, aby zorientować K. K. O. w wyborze najlepiej dla nich nadających się środków propagandy.

Propozycja moja jest, jeśli ją tak nazwać można, propozycją na dzisiaj, a dobre jej przeprowadzenie może być sprawdzianem celowości wysuniętych przeze mnie momentów powszechności akcji propagandowej, z tak dobrymi rezultatami stosowanej za granicą. Samorządowy Instytut Wydawniczy, przeprowadzając w ten sposób akcję sprzedaży materiałów propagandowych w okresie „Dnia Oszczędności", może odstąpi od szablonu, lecz podejmując się tego winien to uczynić w tym przekonaniu, że każda próba zbliża nas wspólnie do osiągnięcia tego celu, jaki dobrze pojęta propaganda oszczędności ma spełnić.

*Jan Wardeński.*

# Utracone tytuły na okaziciela w obrocie papierami wartościowymi

Komunalne kasy oszczędności mogą nabywać na rachunek własny jak również i na rachunek osób trzecich papiery wartościowe na okaziciela (art. 23 rozp. z dn. 24.X.1934 r.). Do papierów wartościowych na okaziciela, w wypadku ich utracenia przez prawego posiadacza, mają zastosowanie przepisy ustawy z dn. 26 lipca 1919 r. o utraconych tytułach na okaziciela (Dz. U. R. P. Nr 67, poz. 406), obowiązującej na terenie b. zaboru rosyjskiego.

Na podstawie tej ustawy każdy posiadacz papieru wartościowego, który utracił tytuł na okaziciela, ma prawo wnieść do sądu okręgowego podanie z żądaniem zabronienia wszelkich wypłat z tego tytułu i dokonywania jakichkolwiek nim transakcyj. Sąd okręgowy rozpoznaje podanie i wydaje decyzję o wzbronieniu wypłat. Sąd ogłasza decyzję trzykrotnie w gazecie rządowej (Monitor Polski) oraz co najmniej w jednym z czasopism prywatnych. W ogłoszeniu sąd wzywa wszystkich roszczących prawa do tytułu, aby w terminie oznaczonym przez sąd, nie krótszym od dwóch lat, a nie dłuższym od pięciu lat, złożyli w sądzie tytuł lub zgłosili sprzeciwy. Po upływie ośmiu dni od daty pierwszego ogłoszenia nie mogą być dokonywane żadne transakcje zakwestionowanym tytułem. Gdy upłynął termin, wyznaczony przez sąd dla złożenia tytułu i zgłoszenia sprzeciwów, sąd na wniosek żądającego zabronienia wypłat unieważnia utracony tytuł. Odpis decyzji o unieważnieniu tytułu na okaziciela lub też o odmowie unieważnienia sąd ogłasza w Monitorze Polskim i w jednym z czasopism. Termin oznaczony przez sąd w ogłoszeniu o zabronieniu wypłat nie jest terminem zawitym (prekluzyjnym), a terminem proceduralnym. Sąd może zatem przyjąć i po tym terminie sprzeciw od decyzji o zabronieniu wypłat (Orzeczenie Sądu Najwyższego z dn. 25.VI.1936 r. w sprawie Nr C. I. 2662/35).

Ponieważ szerszy ogół, a także i drobniejsze instytucje finansowe nie śledzą decyzji sądów o zabronieniu wypłat, ogłaszanych w Monitorze Polskim, przeto w obiegu lub w portfelu tych instytucyj mogą znaleźć się zakwestionowane lub nawet umorzone tytuły na okaziciela. O dużej ilości zastrzeżonych tytułów na okaziciela, będących w obiegu świadczą wykazy prywatnie sporządzane [1].

Dla instytucyj finansowych powstają w tych sprawach dwa zagadnienia: 1) czy papiery nabyte przed ogłoszeniem decyzji sądu o wzbronieniu wypłat nie są w ich posiadaniu i czy w konsekwencji nie mogą być umorzone wobec braku sprzeciwu w postępowaniu amortyzacyjnym i 2) czy nabywany na rachunek własny lub osoby trzeciej papier wartościowy nie jest dotknięty sądowym zabronieniem wypłat.

Co do pierwszego zagadnienia należało by, aby instytucje finansowe sprawdziły, czy posiadane przez nie papiery wartościowe nie są objęte postępowaniem amortyzacyjnym. O ile papiery nabyte są objęte postępowaniem amortyzacyjnym, należy stwierdzić, kiedy papiery zostały nabyte, czy termin, zakreślony w postanowieniu sądu o zabronieniu wypłat dla zgłoszenia sprzeciwów nie upłynął, a gdyby upłynął, czy tytuły na okaziciela zostały prawomocną decyzją sądu umorzone. Po stwierdzeniu tych faktów instytucja finansowa winna przedsięwziąć odpowiednie kroki prawne, a mianowicie: jeśli tytuł umorzono, spisać go na straty lub żądać od zbywcy odszkodowania w granicach rękojmi za wady zbytego towaru. Jeśli termin określony w postanowieniu sądu upłynął, a tytuł nabyty był wcześniej od daty pierwszego ogłoszenia lub w ciągu ośmiu dni po ogłoszeniu, należy niezwłocznie wnieść do sądu okręgowego, który wydał postanowienie, sprzeciw, powołując się na cytowane wyżej orzeczenie Sądu Najwyższego Nr C. I. 2662/35 r. Jeśli termin do zgłoszenia sprzeciwu nie upłynął, należy wnieść niezwłocznie, a najpóźniej w ostatnim jego dniu sprzeciw do sądu okręgowego, który wydał decyzję o zabronieniu wypłat. Sprzeciw wnoszony w pierwszym i drugim wypadku winien odpowiadać warunkom pisma procesowego, określonym przez K. P. C. W sprzeciwie należy podać, kiedy i od kogo został nabyty papier wartościowy, lub kiedy został zapisany do ksiąg, jeśli nie można ustalić osoby, od której instytucja bankowa kupiła papier wartościowy. W konkluzji sprzeciwu należy żądać od sądu uchylenia decyzji o zabronieniu wypłat.

Przechodząc do zagadnienia drugiego musimy stwierdzić, że komunalne kasy oszczędności są kupcami rejestrowymi (art. 6 rozp. z dn. 24.X.1934 r.). Jako kupcy wykonują czynności bankowe (art. 23 tegoż rozp.), są zatem kupcami prowadzącymi przed-

[1] Np. M. Polikier — Wykaz zastrzeżonych polskich papierów procentowych.

siębiorstwo bankowe w rozumieniu art. 505 K. H. Na podstawie art. 505 K. H. kupca prowadzącego przedsiębiorstwo bankowe, który nabywa papier na okaziciela skradziony lub zgubiony, nie uważa się za będącego w dobrej wierze, jeżeli utracony papier na okaziciela został objęty postępowaniem umarzającym, a kupiec nabył papier po ogłoszeniu o wszczęciu takiego postępowania w Monitorze Polskim. Ogłoszenie nie ma skutku, jeżeli kupiec nie mógł o nim wiedzieć. Przepis ten zawiera domniemanie prawne złej wiary kupca. Kupiec obowiązany jest w sprawach przez siebie prowadzonych do staranności sumiennego kupca (art. 501 K. H.). Według prof. Allerhanda [1]) winien zatem, chcąc nabyć papier na okaziciela, przejrzeć Monitor Polski nie tylko za rok bieżący, lecz i za uprzednie lata. Co więcej, nawet gdy jeszcze nie ma ogłoszenia w Monitorze Polskim, a papier przedstawia osoba budząca podejrzenie, lub gdy mu doręczono zawiadomienie policji o kradzieży, winien pod odpowiedzialnością za skutki prawne powstrzymać się od nabycia. Nie wiedzieć natomiast o ogłoszeniu może tylko wtedy, gdy odnośny numer Monitora Polskiego nie mógł jeszcze nadejść do miejscowości, w której wykonuje swe czynności, lub gdy mu go jeszcze nie doręczono. Wszelki inny dowód dobrej wiary jest wyłączony.

Na tle przepisów prawnych, obecnie obowiązujących, nabywanie przez instytucje finansowe papierów wartościowych na okaziciela musi być dokonywane z dużą ostrożnością. Zwłaszcza ryzyko zwiększa się, gdy bank nabywa papiery nie przez giełdę, a bezpośrednio od osób trzecich, nie zawsze mu znanych. Ryzyko to występuje nie tylko przy nabyciu papierów wartościowych, ale także na przykład i przy pożyczkach na zastaw walorów.

O ile zostało wszczęte postępowanie umarzające, a instytucja bankowa nabyła papier wartościowy w dobrej wierze, to znaczy przed ogłoszeniem w Monitorze Polskim, sprzeciw jej może być uwzględniony przez sąd, a jeśli posiadacz pierwotny wytoczy powództwo rewindykacyjne, zmuszony będzie celem odzyskania papieru zwrócić jej nakłady (wartość papieru), a to zgodnie z art. 503 K. H., przy czym powództwo może być wniesione tylko w ciągu trzech lat od utraty posiadania (kradzieży, zagubienia papieru itp.).

Jeżeli natomiast bank nabył papier wartościowy dotknięty zabronieniem wypłat (zastrzeżony), wtedy pierwotny posiadacz może żądać od banku zwrotu papieru. Instytucja bankowa nie nabyła własności papieru, gdyż zgodnie z art. 505 K. H. jest posiadaczem w złej wierze. Bank ma wprawdzie regres z tytułu rękojmi za wady do tego, od którego kupił papier, ale gdy jest on majątkowo nieodpowiedzialny, nie mógłby z tego regresu skorzystać.

Powyższe uwagi należy odnieść nie tylko do obrotów papierami wartościowymi na przyszłość, ale także zbadać, czy nie ma w portfelu papierów już nabytych na własność, a które są zastrzeżone.

Powyższe uwagi nie wyczerpują zagadnienia. Na podstawie art. 35 rozporządzenia z dn. 24.X.1934 r. umorzenie książeczek oszczędnościowych następuje trybem przewidzianym dla unieważnienia utraconych tytułów na okaziciela. Obrót książeczek oszczędnościowych nasuwa zatem nowe zagadnienia dotyczące poruszonego przez nas tematu, które powinny być przedmiotem osobnego artykułu.

Dla ścisłości dodajemy, że ustawie o utraconych tytułach na okaziciela nie podlegają między innymi: 1) bilety Banku Polskiego i banknoty, 2) bilety loteryjne, kolejowe, znaki opłat itp., 3) kupony od tytułów na okaziciela, 4) bilety i bony skarbowe, 5) pożyczki państwowe premiowe w myśl poszczególnych ustaw i rozporządzeń emisyjnych, np. 4% prem. pożyczka dolarowa (dolarówka), 3% Prem. Pożyczka Inwestycyjna itp., 6) niektóre pożyczki państwowe, np. Seria I 10% pożyczki kolejowej.

*St. Sakłak.*

1) M. Allerhand — Kodeks Handlowy. Komentarz — str. 736, glossy 3, 4, 5, 6 i 7 do art. 505 K. H.

# Książeczki oszczędnościowo-turystyczne K. K. O.

Nie trzeba być wielkim znawcą komunalnych kas oszczędności, aby zrozumieć, że zasada decentralizacji i lokalności, która stanowi o ich sile w terenie i znaczeniu dla gospodarstwa społecznego, jest zarazem pewną słabą stroną ich działalności. O ile bowiem ścisłe związanie K. K. O. z lokalnym życiem gospodarczym, jego potrzebami, warunkami i możliwościami, pozwala kasom komunalnym możliwie najściślej współpracować z miejscową ludnością w dziedzinie oszczędnościowej i kredytowej, łatwiej wzbudzić jej zaufanie do bliskiej sobie, pracującej na oczach miejscowego społeczeństwa instytucji finansowej, najracjonalniej obsłużyć jej potrzeby kredytowe, o tyle znów ograniczenie działalności kas do pewnego wąskiego terytorium utrudnia im z jednej strony obsługę wkładców znajdujących się chwilowo poza terenem działalności danej kasy, a z drugiej strony utrudnia wyrównywanie braku i nadmiaru kapitałów w poszczególnych okręgach lokalnych, w których działają K. K. O.

Jeśli chodzi o ten ostatni moment dotyczący obrotu kapitałów, to uzupełnieniem systemu K. K. O. są banki komunalne, których zadaniem jest, obok organizacji kredytu komunalnego, pełnienie właśnie takiej korygującej roli central finansowych kas oszczędności. Rolę tę spełniają istniejące dwa banki komunalne w Warszawie i Poznaniu, a w stadium organizacji jest trzeci bank komunalny dla Polski południowej w postaci odpowiednio przekształconej Galicyjskiej Kasy Oszczędności we Lwowie, jak to zresztą wynika z nowego statutu Związku Lwowskiego.

Jeśli chodzi natomiast o moment pierwszy — korekturę obrotu pieniężnego między kasami — to przepisy nowego statutu wzorowego K. K. O. wyraźnie przewidują, że kasy mogą wejść w porozu-

mienie z innymi K. K. O. co do wzajemnego przyjmowania wkładów i dokonywania wypłat z wystawionych przez siebie książeczek oszczędnościowych. Sprawa wzajemnego obrotu książeczkami kas jest niezmiernie ważna i nie wymagająca głębszych uzasadnień. Każda instytucja finansowa musi dążyć do tego, aby swym wkładcom zapewnić możliwie wszechstronne korzyści i udogodnienia i to nie tylko na obszarze jej działalności. Otóż pod tym względem K. K. O. jako instytucje lokalne ustępowały i ustępują np. Pocztowej Kasie Oszczędności. Wkładca komunalnej kasy oszczędności, chcąc korzystać ze swych oszczędności na terenie innego miasta, musiał z góry podjąć potrzebną mu faktycznie lub przewidywaną na wydatki sumę ze swego rachunku i albo przechowywać ją w gotówce, bądź też złożyć ją na książeczkę innej instytucji, w której oddziałach mógł ją podejmować w miarę potrzeby. Tej poważnej niedogodności związanej z wkładami w K. K. O. nie mogła zrównoważyć żadna, choćby najlepsza propaganda kas komunalnych. Dlatego wprowadzenie obrotu książeczkami oszczędnościowymi w K. K. O. nasuwało się jako niezbędny warunek ich pełnego rozwoju.

Chcąc w pewnej mierze przynajmniej te przeszkody usunąć, Związek K. K. O. we Lwowie opracował projekt obrotu tzw. książeczkami oszczędnościowo - turystycznymi, obrotu ograniczonego tak co do sumy wkładów, jaką można dysponować, jako też co do ilości kas dopuszczonych do wydawania tych książeczek. Rada Związku Związków K. K. O., która zajmowała się tym projektem 20 marca rb., „doceniając wielkie znaczenie zwiększenia wzajemnych obrotów między kasami uznała wprowadzenie projektu za pożądane, traktując go jako akcję pionierską". Na zebraniu przedstawicieli Związków K. K. O. w Poznaniu dn. 11 kwietnia projekt został jeszcze raz szczegółowo rozważony i po pewnych poprawkach przesłany w czerwcu i lipcu przez poszczególne Związki kasom do wiadomości wraz z wezwaniem do przystąpienia do obrotu książeczkami oszczędnościowo - turystycznymi.

*

* *

Taki okólnik (Nr 30) wystosował również dn. 21 lipca Związek K. K. O. w Warszawie, w którym pisze:

„Na jednym ze swych ostatnich posiedzeń Rada Związku Związków K. K. O. zaakceptowała wysunięty przez Związek K. K. O. we Lwowie projekt wprowadzenia w życie tzw. książeczek oszczędnościowo - turystycznych, wzajemnie przez wszystkie K. K. O. honorowanych. Zrealizowanie tego projektu uważamy za duży krok naprzód w kierunku zorganizowania wzajemnej współpracy K. K. O. na terenie kraju, mający na celu zapewnienie ułatwień dla klientów Kas, a przez to zjednania Kasom jak największej popularności.

Zasady i technika obrotu książeczkami oszczędnościowo - turystycznymi, jak również sposób przeprowadzania z tego tytułu rozrachunków wzajemnych między K. K. O., ujmują załączone do niniejszego okólnika instrukcje. Nie chcąc powtarzać zamieszczonych tam dyspozycyj zaznaczamy jedynie, że Polski Bank Komunalny wyraził już swą zgodę na podjęcie się funkcji centrali rozrachunkowej dla K. K. O. działających na terenie województw centralnych i wschodnich. Tenże Bank zaopatrywać będzie Kasy w odpowiednie druki i formularze.

Wzywamy wszystkie K. K. O. na terenie naszego Związku do przystąpienia do obrotu książeczkami oszczędnościowo - turystycznymi w tym sensie, by każda K. K. O. honorowała te książeczki w myśl wspomnianych wyżej instrukcji. Natomiast Kasy, które by zamierzały wystawiać (emitować) tego rodzaju książeczki, zechcą wnieść do naszego Związku pismo z prośbą o zezwolenie. Ze zrozumiałych względów zezwolenia takie udzielane będą tylko dla Kas zarówno pod względem finansowym jak i organizacyjnym stojących na odpowiednim poziomie. Poza tym Kasy, które mają zamiar wydawać (emitować) książeczki oszczędnościowo - turystyczne, zechcą porozumieć się z Polskim Bankiem Komunalnym jako centralą rozrachunkową w przedmiocie otwarcia specjalnego rachunku korespondencyjnego.

Zechcą Kasy co rychlej zapoznać się z załączonymi przy niniejszym okólniku instrukcjami i zakomunikować nam ewentualne uwagi. Poza tym, z uwagi na to, że chcielibyśmy jeszcze w bieżącym sezonie wprowadzić obrót tymi książeczkami, zechce każda Kasa możliwie jaknajrychlej powiadomić nas, czy gotowa jest podjąć się honorowania książeczek, abyśmy mogli co rychlej sporządzić odpowiednią listę.

Kasy, które by takie książeczki zamierzały wydawać (emitować), wraz z wnioskiem o zezwolenie zechcą nadesłać wzory podpisów osób upoważnionych do podpisywania tych książeczek.

Wzór podpisu każdego upoważnionego do podpisywania ma być podany czarnym atramentem w prostokącie o wymiarach 5 cm x 1,5 cm, na gładkim papierze do sfotografowania. Zechcą Kasy jednocześnie podać nam orientacyjną liczbę zapotrzebowanych książeczek oszczędnościowo - turystycznych.

Prowizoryczny wzór książeczki załączamy".

Należy też dodać, że i pozostałe instytucje wymienione poniżej zgodziły się pełnić funkcje Central rozrachunkowych dla kas należących do innych Związków K. K. O.

Poniżej zamieszczamy tekst instrukcji dotyczących obrotu książeczkami oszczędnościowo - turystycznymi.

### I. Pouczenie dla stron.

1.

Celem zapewnienia osobom udającym się w podróż bezpieczeństwa zabranych ze sobą sum, ułatwienia dysponowania oszczędnościami w każdej większej miejscowości oraz celem nieprzerywania dochodu płynącego z odsetek, wydają K. K. O. „książeczki oszczędnościowo - turystyczne", z których wypłaty dokonują wszystkie Kasy wymienione w spisie dołączonym do książeczki.

2.

„Książeczki oszczędnościowo - turystyczne" są wydawane tylko na kwoty zaokrąglone do setek — najwyżej na zł 1.000. Prócz zaczątkowego wkładu, żadne dalsze wkłady na książeczki oszczędnościowo - turystyczne nie będą przyjmowane. Kasa może odmówić wydania książeczki oszczędnościowo-tyrystycznej względnie wypowiedzieć wkład bez podania motywów.

3.

Wkładca pragnący otrzymać książeczkę oszcz. - tur. winien podać swoje imię i nazwisko oraz adres, tudzież złożyć

na książeczkę oszcz. - tur. i w księdze Kasy swój własnoręczny podpis, który jest istotnym warunkiem wypłat z tej książeczki.

Wkładca może żądać, by oprócz powyższego warunku wypłaty odbywały się za okazaniem legitymacji, a w takim wypadku winien przedłożyć swą legitymację, celem uwidocznienia na książeczce oszcz. - tur. adnotacji. Żadne inne zastrzeżenia przyjmowane nie będą.

4.

Przedkładający książeczkę do wypłaty winien złożyć w obecności likwidatora Kasy wypłacającej na „dowodzie wypłaty" swój własnoręczny podpis i okazać swą legitymację, jeżeli to jest na książeczce zastrzeżone. Kasa ma prawo żądać udowodnienia tożsamości posiadacza książeczki w każdym wypadku, nawet gdy nie ma na książeczce takiego zastrzeżenia.

5.

Jeśli posiadacz książeczki nie może z powodu choroby osobiście przybyć do Kasy, celem podjęcia wypłaty, natenczas osoba zgłaszająca się w jego imieniu, winna przedłożyć podpisane przez niego pełnomocnictwo (wolne od stempla art. 38, p. 3 rozporz. o K. K. O. Dz. U. Nr 95, poz. 860/34) oraz jego legitymację. Prócz tego obowiązany jest pełnomocnik udowodnić tożsamość swojej osoby.

6.

Kasy wypłacają z jednej książeczki oszcz.-tur. najwyżej zł 200 dziennie, a najmniej zł 50. Wypłaty w dowolnej wysokości jak również całkowita realizacja może nastąpić jejdynie w Kasie, która książeczkę wystawiła (macierzysta). Pozostała na książeczce kwota nie może być mniejsza niż zł 1. Kasa zamiejscowa może przyjąć książeczkę do całkowitej realizacji w drodze korespondencyjnej z Kasą macierzystą, z zastrzeżeniem policzenia kosztów porta. W takim razie żądający wypłaty winien złożyć książeczkę i polecenie wypłaty we wskazany przez się sposób, celem przesłania Kasie macierzystej. Przy zupełnej wypłacie Kasy mogą pobierać należność za książeczkę zł 0,30.

7.

W wypadkach zniszczenia lub utraty książeczki oszcz.-tur. ma zastosowanie przepis art. 35 rozporz. o K. K. O. z 24. X.1934 r.

Przy zgłoszeniu zguby lub kradzieży należy podać Kasie macierzystej oraz Kasom położonym najbliżej miejsca utraty: imię i nazwisko właściciela książeczki, numer tejże i ostatni stan.

Ponadto należy przekazać Kasie macierzystej zł 5 na koszty zawiadomienia wszystkich wypłacających kas oszczędności. Odnalezione po takim zawiadomieniu książeczki oszcz.-tur. oraz książeczki uszkodzone należy wymienić w Kasie macierzystej.

8.

Książeczka wypłacalna za okazaniem legitymacji winna być przechowywana ze szczególną starannością osobno od dowodu osobistego dla uniknięcia jednoczesnej zguby lub kradzieży tej książeczki razem z dowodem osobistym. Numer książeczki należy zanotować i oddzielnie przechowywać.

9.

Szkody, wynikłe na skutek niezastosowania się właściciela książeczki lub jego pełnomocnika do niniejszych przepisów, obciążają właściciela wkładu.

10.

Oprocentowanie wkładów na książeczce oszcz.-tur. wynosi 4% rocznie. Oprocentowanie rozpoczyna się z pierwszym dniem powszednim po wniesieniu wkładu, a kończy się z ostatnim dniem powszednim przed jego odebraniem. Wkład przestaje procentować się od dnia, który Kasa macierzysta pisemnym wypowiedzeniem za dowodem doręczenia oznaczy jako termin podjęcia wkładu.

11.

Niepodjęte z książeczki oszcz. - tur. wkłady oraz odsetki przedawniają się z upływem lat 20 od dnia wpłaty lub ostatniej wypłaty.

12.

W sprawie zmian lub sprostowań zapisów w książeczce oszcz.-tur. należy zwracać się osobiście do Kasy macierzystej lub do Kasy, w której nastąpił mylny zapis, z książeczką i dokumentami uzasadniającymi dokonanie zmian.

13.

Wkłady na książeczce oszcz.-tur. są wolne od zajęcia i egzekucji (art. 37 p. 3 rozporz. Prez. Rzpl. o K. K. O. z dn. 24.X.1934 r.).

14.

Wszyscy pracownicy Kasy są zobowiązani do zachowania tajemnicy co do wkładów i wysokości wkładów.

15.

Wkłady na książeczce oszcz.-tur. posiadają gwarancję właściwego komunalnego związku poręczającego, poza majątkiem Kasy macierzystej.

## II. Instrukcja dla Kas wydających książeczki oszczędnościowo-turystyczne.

1.

Kasa podejmująca się emisji książeczek oszcz.-tur. zawiera umowę z odnośną Centralą rozrachunkową w kwestii honorowania tych książeczek przez inne K. K. O. w ciężar r-ku Centrali i zgłasza zapotrzebowanie druków, które wyda jej Centrala, po udzieleniu danej Kasie zezwolenia przez właściwy Związek K. K. O. na wystawianie książeczek oszcz.-turystycznych.

2.

Książeczki oszcz.-tur. są drukami ścisłego zarachowania, posiadają oddzielną porządkową numerację i muszą być przechowywane w skarbcach. Wydawanie ich musi się odbywać za ścisłą ewidencją pod odpowiedzialnością dyrektora zarządzającego względnie naczelnika oddziału wkładkowego, co jednak nie powinno utrudniać szybkiego załatwiania klienteli zgłaszającej się po tego rodzaju książeczki.

3.

Dla książeczek oszcz.-tur. otwiera Kasa osobne księgi z odrębną numeracją, przy oznaczeniu tych kont literą duże „T“.

4.

Wystawianie i wypełnianie tych książeczek winno być dokonywane ze szczególną starannością, w sposób dokładny i czysty. Urzędnik wypełnia książeczkę począwszy od numeru, który należy wypisać atramentem na wszystkich stronach książeczki (co powinno być poprzednio przygotowane), następnie wpisuje imię, nazwisko i adres składającego, a na ewent. wyraźne życzenie klienta, które należy mu zalecać, uwidacznia numer legitymacji z podaniem władzy lub instytucji wystawiającej (np. Star. gr. Lwów Nr 10629), jako dodatkowe zastrzeżenie — obok podpisu klienta — przy przyszłych wypłatach. Żadnych innych zastrzeżeń przyjmować nie wolno.

Następnie klient składa w obecności urzędnika swój podpis atramentem na stronie tytułowej książeczki w miejscu do tego przeznaczonym, oraz na koncie mającym się w księdze otworzyć. Ponadto na koncie w księdze należy uwidocznić, podobnie jak na książeczce, imię, nazwisko i adres wkładcy oraz ewent. numer legitymacji (wzór podpisu, adres i nr legitymacji mogą być zanotowane w księdze zastrzeżeń).

5.

Książeczki oszcz.-tur. wolno wydawać tylko na kwoty zaokrąglone do setek — najwyżej na zł 1.000. Klient może kwotę tę przenieść z już istniejącego konta albo włożyć ją jako nowy wkład.

Ze względu na szczególny, propagandowy charakter tych książeczek należy klientów załatwiać ze specjalnymi względami i udogodnieniami.

6.

Dalsze czynności dotyczące wystawienia książeczki i przyjęcia wkładki odbywają się jak przy wszystkich zwyczajnych wkładach oszczędnościowych.

7.

Napływające od Centrali rozrachunkowej zawiadomienia o wypłatach (asygnaty A) przeprowadza się w sposób praktykowany przy wypłatach wkładów zwyczajnych, a likwidator winien stwierdzić zgodność podpisu, ewent. numeru legitymacji na koncie i na dowodzie wypłaty oraz zgodność pozostałego salda. W wypadku niezgodności winien kontrolujący natychmiast zawiadomić o tym naczelnika, a ten Dyrekcję.

8.

Całkowita realizacja książeczek może nastąpić tylko w Kasie wystawiającej, przy czym na książeczkę łącznie z opłatą może Kasa policzyć należytość w kwocie zł 0,30.

Na wypadek zgłoszenia utraty, zguby lub kradzieży książeczki Kasa macierzysta notuje zgłoszenie takie w swych księgach oraz zawiadamia o tym wszystkie wypłacające Kasy, które winny zawiadomienia takie prowadzić w ewidencji.

Tytułem częściowego zwrotu kosztów tego zawiadomienia policza Kasa macierzysta klientowi kwotę zł 5. W razie odnalezienia książeczki zaginionej Kasa macierzysta wycofuje ją z obiegu. Analogicznie postępuje z książeczkami zniszczonymi i uszkodzonymi.

9.

Kasa wystawiająca książeczkę oszcz.-tur. poda do wiadomości wszystkich Kas wymienionych w spisie wzory podpisów osób upoważnionych do firmowania Kasy wzgl. do podpisywania firmy Kasy na książeczkach oszcz.-turystycznych — za pośrednictwem własnej centrali rozrachunkowej.

## III. Instrukcja dla Kas dokonujących wypłat z książeczek oszczędnościowo - turystycznych.

1.

Wypłaty z książeczki oszcz.-tur. w dowolnej wysokości mogą być dokonywane tylko przez Kasę, która książeczkę wystawiła (macierzysta). Kasy zaś zamiejscowe mogą wypłacać z jednej książeczki najwyżej zł 200 dziennie, a najmniej zł 50, względnie przy ostatniej wypłacie zł 49.

2.

Wszystkie Kasy otrzymają odpowiednią ilość asygnat (A, B i C) będących podstawą książkowania i korespondencji, wg załączonego wzoru.

3.

Kasy wypłacające winny zwrócić szczególną uwagę na szybką i zadawalającą klienta obsługę w dokonywaniu wypłat z książeczek oszcz.-tur. Klientela ta ma wzmóc obroty między Kasami, a każdy przedkładający książeczkę oszcz.-tur. to nowy klient w rodzinie ciułaczy. Bez stwarzania wrażenia jakichkolwiek trudności stawianych klientowi, należy jednakże roztropnie i ze specjalną starannością zidentyfikować szczegółowo całą książeczkę.

4.

Zgłaszającego się klienta przyjmuje specjalnie do tego wyznaczony urzędnik, którego miejsce urzędowania w likwidaturze oznaczone będzie odpowiednim napisem informacyjnym, który Kasom zostanie dostarczony. Urzędnik bada szczegółowo istotne cechy książeczki, a więc numer książeczki na wszystkich stronach, liczby porządkowe stronic, nienaruszone tło, identyczność znaków wodnych, czystość wpisów — oraz kontroluje zgodność sald. W razie jakiejkolwiek wątpliwości sprawdza tożsamość podpisów firmowych Kasy macierzystej.

Ustaliwszy kwotę wypłaty przedkłada urzędnik klientowi asygnaty (A i C) do podpisu atramentem i **stwierdza identyczność tego podpisu z podpisem znajdującym się na książeczce.**

5.

Następnie stwierdza, czy przedłożona mu do wypłaty książeczka nie znajduje się w ewidencji książeczek zagubionych względnie skradzionych. W tych wypadkach zatrzymuje książeczkę i powoduje dochodzenie policyjne, wydając potwierdzenie odbioru książeczki.

W razie jakichkolwiek wątpliwości sprawdza przez wylegitymowanie identyczność zgłaszającego się o wypłatę, co stwierdza na dowodzie wypłaty, w każdym zaś wypadku żąda od klienta okazania legitymacji, o ile to jest zastrzeżone na tytułowej stronie książeczki jako dalszy warunek wypłaty.

6.

Zasadniczo wypłaty następują do rąk właściciela książeczki osobiście. Jeśli właściciel książeczki z powodu choroby nie może osobiście przybyć do Kasy, celem podjęcia wypłaty, natenczas osoba zgłaszająca się w jego imieniu winna przedłożyć legitymację właściciela i pełnomocnictwo podpisane przez właściciela i ostemplowane na zł 1. Prócz tego obowiązany jest pełnomocnik przez wylegitymowanie się udowodnić tożsamość swej osoby. Pełnomocnictwo należy przesłać Kasie macierzystej wraz z dowodem wypłaty (asyg. A i B) — za pośrednictwem Centrali rozrachunkowej.

7.

Wypłatę należy jak najstaranniej wpisać w książeczce słowami i cyframi i uwidocznić pozostałe saldo. Obok zaksiążkowanej zaszłości umieszcza urzędnik pieczęć Kasy i własny paraf, a następnie dokonuje wypłaty w sposób praktykowany w danej Kasie. W końcu wypełnia szczegółowo dowód wypłaty celem wysyłki.

8.

Dowody wypłaty (asygnaty A i B) należy przesyłać Centralom rozrachunkowym w okresach jednotygodniowych. Jeżeli dowodów wypłaty w tym okresie będzie więcej, natenczas należy je zapakować razem do jednej koperty i wysłać jako jeden list. W każdym wypadku liczone być winny jedynie rzeczywiste koszty porta.

9.

Pozostała na książeczce kwota nie może być mniejsza niż zł 1, całkowitą zaś realizację książeczki uskutecznia jedynie Kasa macierzysta. Na żądanie klienta można przyjąć książeczkę do realizacji korespondencyjnej z Kasą macierzystą, z zastrzeżeniem policzenia kosztów porta. W takim wypadku należy przesłać Kasie macierzystej unieważnioną książeczkę i podpisane przez klienta polecenie wypłaty wzgl. uskutecznienia przekazu oraz ewent. stwierdzenie wylegitymowania go. Kasa macierzysta przekazuje walutę książeczki wprost do rąk klienta lub do odnośnej Kasy — stosownie do zlecenia.

10.

Poszczególne Kasy odpowiadają finansowo zarówno za dokonanie wypłaty niezgodnie z powyższą instrukcją, jak i za szkody wynikłe wskutek omyłek lub błędów przy odnotowaniu wypłat względnie wysaldowaniu pozostałości w książeczkach.

## IV. Instrukcja rozrachunku między Kasami i Centralami z tytułów wypłat z książeczek oszczędnościowo - turystycznych.

### I. Organizacja.

Po ustaleniu przez Związki K. K. O. ilości Kas, które będą wystawiać książeczki oszcz.-turystyczne, względnie które mają dokonywać wypłat z tych książeczek, zostaną one przydzielone do poszczególnych Central rozrachunkowych, które utworzy się na terenie każdego Związku K. K. O.

Jako centrale rozrachunkowe funkcjonować będą:
Galicyjska Kasa Oszczędności we Lwowie,
Polski Bank Komunalny w Warszawie,
Komunalny Bank Kredytowy w Poznaniu,
Miejska Komunalna Kasa Oszczędności w Katowicach.

Podstawą rozrachunków będą indywidualne umowy o r-k bieżący między Kasami a Centralami. Centrale mogą żądać zabezpieczenia od Kas emitujących książeczki oszcz.-tur. w stosunku do ilości przydzielonych im druków książeczek oszcz.-turystycznych.

### II. Technika manipulacyjna:

1) Podstawą księgowania jest asygnata wg wzoru, składająca się z 3 zblokowanych, różnokolorowych kart A, B, C, wypełnianych jednocześnie przebitkowo. Wypełnia je ołówkiem chemicznym Kasa wypłacająca, przy czym oryginał „A“ oraz kopię „B“ wydziera i przesyła Centrali rozrachunkowej swojego Związku. Asygnaty te mogą być wysyłane zbiorowo z końcem każdego tygodnia, z dołączeniem noty podającej wysokość efekt. porta, ilości załączonych asygnat i ich numerów od — do. Na podstawie kopii C Kasa wypłacająca obciąża r-k swojej Centrali rozrachunkowej z walutą daty wypłaty, sumą wypłaconą oraz na podstawie kopii noty należytością za porto.

2) Centrala rozrachunkowa po otrzymaniu oryginału asygnat A i kopii B uskutecznia przebitkowo adnotację zaksięgowania odnośnej kwoty w ciężar r-ku Kasy macierzystej względnie jej Centrali rozrachunkowej, o ile należy do innego Związku, i na dobro Kasy, która uskuteczniła wypłaty z walutą wypłaty — po czym odsyła asygnatę A Kasie macierzystej (jej Centrali), kopię B zatrzymując u siebie. Zaliczone przez Kasę wypłacającą porto zapisuje Centrala na dobro jej r-ku — obciążając u siebie przejściowo konto „porto do rozliczenia“. Porto poniesione z tyt. korespondencji z Kasami macierzystymi (innymi Centralami) zaliczają im Centrale w wyciągach półrocznych. Ponadto z końcem każdego półrocza Centrale rozdzielają sumę zbonifikowanych Kasom wypłacającym kosztów porta na Kasy macierzyste względnie inne Centrale w stosunku do ilości dokonanych wypłat na ich rachunek w dobro r-ku „porto do rozliczenia“.

3) Kasy macierzyste po otrzymaniu z Centrali rozrachunkowej asygnaty A uznają jej sumą r-k Centrali z walutą dnia wypłaty, obciążając r-k odnośnego wkładcy — wedle instrukcji II.

4) Rozrachunki między Centralami odbywają się w ten sposób, że Centrala Kasy wypłacającej po zaksięgowaniu jw. odsyła asygnatę A i kopię B Centrali Kasy macierzystej wraz z osobnym listem, którego kopia stanowi dla niej dowód księgowania. Natomiast Centr. Kasy macierzystej postępuje analogicznie, jak wyż. pkt 2, obciążając Kasę macierzystą asygnatą A. i uznając Centralę Kasy wypłacającej na podstawie asygnaty B, którą sobie pozostawia.

5) Dla kontroli, czy jakaś wypłata nie została opuszczona winny Centrale rozrachunkowe przy księgowaniu w saldoconti Kas wypłacających notować porządkowe numery asygnat, na podstawie których dokonano wypłat i sprawdzać kolejność numeracji, a w razie stwierdzenia braku jakiejś asygnaty — zażądać wyjaśnienia tegoż i ewent. sprostowania.

6) Kasy wypłacające przesyłają z końcem każdego półrocza wyciąg z r-ku własnej Centrali rozrachunkowej, ta zaś wysyła wyciągi półroczne Kasom macierzystym względnie innym Centralom. W tym celu Centrale prowadzą między sobą 2 rachunki: „Loro“ i „Nostro“. — Na r-ku „Loro“ kontuje Centrala tylko obciążenia z tyt. wypłat dokonanych przez własne Kasy na r-k Kas obcego terenu, zaś na koncie „Nostro“ uznania za wypłaty uskutecznione na r-k Kas własnego terenu. Wyrównanie względnie pokrycie następuje wedle porozumienia. Obowiązuje wysyłanie wyciągów tylko konta „Loro“.

7) Oprocentowanie r-ku bieżącego tak w Centrali rozrachunkowej jak i w K. K. O. wynosić będzie 4% z półrocznym

zamknięciem, bez zaliczenia prowizji obrotowej. W razie niepokrycia debetowego salda w ciągu tygodnia od daty zażądania pokrycia — instytucja wierzycielska ma prawo zaliczyć 7% p. a. od dnia zażądania pokrycia lub zwrotu dotacji.

III. Zasilanie Kas w płynną gotówkę:

1) Kasy macierzyste w miarę wystawiania książeczek oszczędn.-turyst. dotują odpowiednio swoją Centralę rozrachunkową za oprocentowaniem 4% p. a. wskazując miejscowości, w których przypuszczalnie wypłaty będą miały miejsce — na podstawie rozmów z wkładcami książeczek oszcz.-turystycznych, względnie udzielają Centrali odpowiedniego zabezpieczenia.

W wypadku przewidzianych większych wypłat przez Kasę innego terenu, Centrala Kasy macierzystej zawiadamia o tym Centralę Kasy wypłacającej.

2) Centrale rozrachunkowe w miarę zapotrzebowania Kas wypłacających będą pokrywały już dokonane wypłaty względnie będą dotowały niektóre Kasy na poczet przewidzianych wypłat w porozumieniu ze Związkiem K. K. O. Za przesłane dotacje obciąża Centrala rozrachunkowa dotowane Kasy z walutą dnia wysyłki. Bieg pocztowy obciąża w danym wypadku Kasy wypłacające i znajduje pokrycie w tym, że Kasy te otrzymują nisko oprocentowany kapitał obrotowy.

3) Kasy wypłacające winny utrzymywać pogotowie gotówkowe odpowiednio wyższe od otrzymanej dotacji i udzielać pierwszeństwa w każdym wypadku właścicielom wkładów oszczędn.-turyst.

4) Centrale rozrachunkowe mogą każdego czasu zażądać pokrycia dłużnego salda rach. bieżącego od odnośnej Kasy macierzystej z tyt. dokonanych wypłat z książeczek oszcz.-turystycznych, względnie od jej Centrali.

5) K. K. O. znajdujące się w stanie likwidacji lub nie dające gwarancji wywiązywania się z obowiązków, wynikających z obrotu za pośrednictwem książeczek oszcz.-turyst., nie będą objęte listą Kas przewidzianych do uskuteczniania wypłat wkładów z tych książeczek.

**Druk „A“ dla Kasy macierzystej (kolor biały).**

**Dowód wypłaty Nr:**

K. K. O.................... wypłaciła p...................
z książeczki oszczędnościowo - turystycznej Nr T..........
K. K. O.......... po wylegitymowaniu dowodem...........
do rąk własnych (do rąk pełnomocnika p...................
legitymującego się załączonym upoważnieniem i dowodem...
........................) kwotę zł......... słownie.......
..........................................................
.......... dnia ..... 19 . . r.

Potwierdzam odbiór
powyższej kwoty: ............... ..............
kasjer likwidator
..................
(podpis atramentem) W ciężar r-ku........ waluta........
Stan książ. po wypłacie: ...............
pieczęć
Zł.................. podpis dyr. podpis dyr.

---

Centrala rozrachunkowa.........................
W ciężar r-ku.............. w dobro r-ku...............
Pozycja: Data księgowania:
........ ................ .........
pieczęć
podpisy podpisy

---

Kasa macierzysta: Pozycja księgowania........ data........

---

Uwagi: Druk B. dla Centrali Kasy macierzystej: analogiczny j. w. w kolorze zielonym, z opuszczeniem potwierdzenia odbioru i stanu książ. po wypłacie.
Druk C. dla Kasy wypłacającej: koloru różowego, identyczny jak druk „A“.

# Czechosłowackie Kasy oszczędności w r. 1936

W ostatnim numerze zamieściliśmy artykuł o oddłużeniu rolnictwa w kasach oszczędności jugosłowiańskich. W obecnym numerze podajemy szereg faktów z działalności kas oszczędności w Czechosłowacji. Sądzimy, że z okazji zbliżającego się zjazdu przedstawicieli kas słowiańskich w Zagrzebiu uwagi poniższe, acz nieco spóźnione, nie pozbawione będą aktualności.

Chcąc przedstawić w tym pobieżnym szkicu sytuację kas czechosłowackich w roku ubiegłym, nie można pominąć choćby ogólnych uwag o sytuacji gospodarczej Czechosłowacji, a specjalnie tych faktów i zarządzeń, które wywarły niewątpliwy wpływ również na kasy oszczędności. A więc — jak stwierdza „Svaz czeskoslovenskych sporzitelen“, na którego sprawozdaniu opieramy nasze uwagi [1]), ogólna koniunktura gospodarcza w Czechosłowacji kształtowała się w r. ub. wybitnie korzystnie. Wprawdzie liczba bezrobotnych jest wciąż jeszcze b. znaczna: w końcu r. ub. wynosiła 619.000, to jednak we wszystkich gałęziach życia gospodarczego widać wyraźne ożywienie, a i samo bezrobocie zmniejsza się w szybkim tempie (w r. ub. spadek o 175 tys.).

Duży wpływ na życie gospodarcze wywarły w roku ub. wypadki i zarządzenia natury kredytowej, jak dalsza dewaluacja korony o 16%, obniżenie maksymalnej granicy stopy proc. oraz obniżenie oprocentowania długów państwowych, upłynnienie instytucyj kredytowych, zakaz tworzenia nowych instytucji pieniężnych i reorganizacja centrali finansowej kas oszczędności; w dziedzinie skarbowej mamy do zanotowania fakt konwersji i konsolidacji obligacji pożyczek państwowych, emisję wielkiej pożyczki na cele obrony państwa pokrytej szybko w wysokości 4 miliardów koron, przedłużenie terminu płatności bonów skarbowych przy jednoczesnej obniżce ich oprocentowania na 3¾%; w dziedzinie socjalnej — roboty inwestycyjne; wreszcie wspomnieć należy o pracach nad modernizacją uzbrojenia armii przy pomocy wpływów uzyskanych z pożyczki, która w ten sposób po-

---

1) Sprawozdanie za rok 1936 zamieszczone w Nr 5 miesięcznika „Sporzitelni Obzor“ z rb.

przez ożywienie w pewnych gałęziach przemysłu wpłynęła na wzrost dochodów niektórych warstw ludności.

Nade wszystko jednak podkreślić należy dużą płynność instytucji finansowych, które mimo ożywienia gospodarczego i wielkich potrzeb kredytowych państwa nie odczuły ciasnoty gotówkowej. Ważnym również czynnikiem była poprawa kursów papierów publicznych oraz zwyżkowy ruch kursów papierów dywidendowych, który załamał się dopiero w kwietniu 1937 r.

Na rozwój wkładów w kasach oszczędności największy wpływ wywarła druga dewaluacja korony czeskiej, szczególnie w początkowym okresie niepokoju. Drugim czynnikiem, który oddziałał w większym stopniu na kształtowanie się wkładów w kasach oszczędności, była niewątpliwie subskrypcja pożyczki obrony narodowej, w której kasy wraz z ich klientelą partycypowały na sumę 320 milionów koron. Nie bez wpływu na rozwój wkładów było bezrobocie w niektórych okręgach oraz konkurencja rolniczych kas zaliczkowych płacących wyższe oprocentowanie wkładcom, a zwłaszcza większa atrakcyjność papierów państwowych, których nabywcy korzystali z wysokiej stopy ich rentowności. Jednakże głównym czynnikiem odpływu wkładów, obok dewaluacji korony, było wycofywanie oszczędności dla lokaty ich w przedsiębiorstwach, w związku z poprawą koniunktury w przemyśle i handlu. Kapitały, które w okresie kryzysu — po wycofaniu się z obrotów gospodarczych — nagromadziły się w kasach oszczędności, obecnie wracają znowu do swego właściwego przeznaczenia w procesach produkcyjnych. W ten sposób odpłynęły z kas głównie lokaty nie stanowiące właściwej oszczędności, gdy przeciwnie prawdziwe wkłady oszczędnościowe, sumy odłożone przez szerokie warstwy ludności, nawet wzrosły w roku ubiegłym.

Cyfrowe wyniki ruchu wkładów przedstawiają się w ten sposób, że ubyło w ciągu roku wkładów ogółem na 674,5 miln. kor. cz., dopisano odsetek 584,7 miln. koron, w rezultacie stan wkładów na koniec roku 1936 zamykał się cyfrą 21.260.336.987 koron, czyli mniejszą o 89,8 milonów koron od stanu z końca roku 1935. Dodać tu należy, że rok 1935 zamknęły kasy przyrostem wkładów w wysokości 730 miln., gdy w roku 1934 miały deficyt w kwocie 67,8 milionów koron.

W ogólnej sumie 21,2 miliarda wkładów, zebranych przez czechosłowackie kasy oszcz., wkłady oszczędnościowe stanowią 89,5%, wkłady (lokaty) instytucji pieniężnych 4,5% i wkłady w rach. bieżącym 6%. W stosunku do roku 1935 wkłady oszczędnościowe wzrosły o 1,2%, lokaty zmniejszyły się o 7,1%, a rachunki bieżące spadły o 16,2%.

W roku bieżącym sytuacja znacznie się poprawiła. Pierwszy kwartał przyniósł kasom nadwyżkę w wysokości przeszło 190 milionów koron.

Jeśli chodzi o rozwój wkładów w najbliższej przyszłości, to Związek Czechosłowackich Kas Oszczędności ocenia sytuację raczej pesymistycznie. Dalszy rozwój koniunktury będzie w dalszym ciągu stwarzał korzystne warunki dla lokat w przedsiębiorstwach. Wprawdzie dzięki produkcji i handlowi będą się tworzyć poważne nadwyżki w postaci nowych kapitałów szukających lokaty. Jednakże będą one wymagać pewnej zachęty w postaci stopy procentowej. Otóż stopa procentowa od wkładów w kasach oszczędności jest zbyt niska, aby kapitały mogła do nich przyciągnąć.

Liczba kas w roku ubiegłym nieznacznie się zmniejszyła, mianowicie sfuzjonowanych zostało 6 kas, jedna zaś została ponownie otwarta. Ogółem w Czechosłowacji czynnych jest obecnie 351 kas oszczędności, a więc tyle mniej więcej co u nas w Polsce. Jeśli chodzi o ich rolę w systemie czechosłowackiego rynku pieniężnego, to wkłady zebrane w komunalnych kasach oszczędności stanowią tam 34,5% ogółu wkładów w kraju, a więc nieco mniej niż w Polsce (37,2%). Za to na 100 mieszkańców 33 posiada książeczki oszczędnościowe, gdy w Polsce tylko 12.

Sprawozdanie „Svazu" nie zajmuje się analizą innych pozycji bilansowych kas. Wg podanej w sprawozdaniu tablicy statystycznej ważniejsze pozycje bilansowe kas za ostatnie lata przedstawiały się następująco (w tysiącach koron):

| | 1936 | 1935 |
|---|---|---|
| Gotówka w kasie | 122.973 | 116.313 |
| Sumy do dyspozycji | 2.995.424 | 3.369.089 |
| Papiery wartościowe | 6.254.480 | 5.889.568 |
| Pożyczki hipoteczne | 7.445.140 | 7.323.419 |
| Pożyczki hipot. gwarant. przez państwo | 1.494.595 | 1.458.870 |
| Pożyczki komunalne | 2.230.215 | 2.208.797 |
| Pożyczki pod zastaw papierów | 99.677 | 90.458 |
| Pożyczki zabezp. innymi wartośc. | 1.109.412 | 1.227.998 |
| Weksle | 347.823 | 318.268 |
| Suma kredytów | 12.726.862 | 12.627.810 |
| Kapitały własne | 1.562.621 | 1.426.552 |
| Fundusz emerytalny | 680.960 | 581.051 |

Jak widzimy, struktura bilansów czechosłowackich kas oszczędności jest zupełnie inna niż naszych K. K. O. Gdy u nas największą pozycję stanowią pożyczki wekslowe, w Czechosłowacji pozycję tę zajmują pożyczki hipoteczne.

Na zakończenie podamy jeszcze parę słów o działalności „Svazu" czechosłowackich kas oszczędności. Wspomnimy tylko o jego pracach nad zapewnieniem kasom należytej płynności oraz o jego działalności na polu kształcenia pracowników kas. Upłynnienia potrzebowały w r. ub. tylko kasy z językiem urzędowym niemieckim (Sudety), gdyż kasy czeskie, morawskie i słowackie same dawały sobie radę z wypłatami wkładów. Potrzebne kredyty upłynniające uzyskały kasy w postaci lombardu i redyskonta w Czechosłowackim Banku Narodowym, w Banku Ziemskim, w Czechosł. Instytucie redyskontowo - lombardowym oraz w większych kasach oszczędności, które pośpieszyły z pomocą kasom będącym w trudnościach, udzielając im kredytów lombardowych bądź lokując w nich niskooprocentowane wkłady. Bank czechosłowackich kas oszczędności wskutek reorganizacji na razie nie może udzielać większej pomocy kasom.

Działalność Związku w dziedzinie kształcenia pracowników kas stoi na bardzo wysokim poziomie. Nauka kończy się egzaminami dwóch stopni. Egzamin I — dla praktykantów złożyło 143 pracowników, zaś egzamin II tzw. administracyjny dla pracowników na kierowniczych stanowiskach w kasach złożyło

26 kandydatów. Ogółem od czasu zaprowadzenia egzaminów egzemin administracyjny złożyło 97 pracowników, a egzamin praktykancki 1043 pracowników.

W dziedzinie propagandy i kształcenia pracowników ściśle współdziałają z urzędowym „Svazem" dwa dobrowolne Związki kas oszczędności — „Jednota československych sporzitelen" (obejmująca kasy czeskie, morawskie i słowackie) oraz „Verband der deutschen Sparkassen" obejmujący kasy niemieckie w Czechosłowacji.

Tym trzem Związkom czechosłowackie kasy oszczędności zawdzięczają w dużej mierze dzisiejszy imponujący rozwój.

*B. Obszyński.*

# Komunikaty Związku Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie

*Ustalenie wysokości odsetek od wkładów.*

Związek Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie wydał dn. 27 lipca 1937 r. do zrzeszonych kas okólnik Nr 32 treści następującej:

Nawiązując do naszego okólnika Nr 29 z dn. 16 lipca rb. p. IV podajemy do wiadomości, że Ministerstwo Skarbu reskryptem z dn. 24 lipca rb. N. D. II. 19125/4/37, na podstawie § 8 rozporządzenia Ministra Skarbu z dn. 25 czerwca 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 387), zatwierdziło *najwyższe granice stawek procentowych,* jednolite dla wszystkich K. K. O. na terenie kraju.

Granice te wynoszą:

| | K.K.O. mające ponad ½ miln. zł wkł. oszcz. % | K.K.O. mające poniżej ½ miln. zł wkł. oszcz. % |
|---|---|---|
| I. *Wkłady w złotych.* | | |
| 1) od wkładów oszczędnościowych płatnych na każde żądanie . . . . | 4 | 4½ |
| 2) od wkładów oszczędnościowych płatnych za wypow. 1-miesięcznym . . | 4½ | 4¾ |
| 3) od wkładów oszczędnościowych płatnych za wypow. 3-miesięcznym . . | 4¾ | 5 |
| 4) od wkładów oszczędnościowych płatnych za wypowiedz. 6-mies. i dłuższym | 5 | 5½ |
| 5) od rachunków bieżących i czekowych | 3½ | 4 |
| II. *Wkłady w złotych w złocie.* | | |
| 1) od wkładów oszczędnościowych płatnych za wypowiedz. 1-miesięcznym . | 3 | 3½ |
| 2) od wkładów oszczędnościowych płatnych za wypowiedz. 3-miesięcznym . | 3½ | 4 |
| 3) od wkładów oszczędnościowych płatnych za wypowiedz. 6-miesięcznym . | 4 | 4½ |
| III. *Wkłady w dolarach.* | | |
| 1) od wkładów oszczędnościowych płatnych za wypowiedz. 1-miesięcznym . | 2 | 2½ |
| 2) od wkładów płatnych za wypowiedz. powyżej 1 miesiąca . . . . . | 2½ | 3 |

W granicach powyżej zanaczonych K. K. O. mogą wprowadzić dalsze zróżniczkowanie oprocentowania w zależności od różnych kategorii wkładów.

Zaleca przy tym Ministerstwo Skarbu stosować w zależności od warunków lokalnych stawki niższe od wyżej podanych stawek procentowych, stanowiących górną granicę. Zaleca nadto Ministerstwo, by w miejscowościach, gdzie działają dwie kasy oszczędności, z których jedna ma poniżej 500.000,— wkładów oszczędnościowych — stosowana była jednolita skala odsetek, obowiązująca Kasę mającą ponad 500.000,— zł.

Stawki procentowe, podane wyżej, zgodnie ze wspomnianym wyżej rozporządzeniem Ministra Skarbu z dn. 25 czerwca rb. o najwyższych granicach odsetek od wkładów i innych lokat pieniężnych w komunalnych kasach oszczędności i spółdzielniach (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 387) w odniesieniu do nowych wkładów obowiązują od dnia 1 sierpnia rb. W odniesieniu natomiast do wkładów złożonych przed tym terminem wchodzą one w życie po upływie 15 dni od daty zatwierdzenia przez Ministerstwo nowych stawek procentowych, a jeśli chodzi o wkłady z umówionym terminem wypowiedzenia— po upływie terminu umowy.

Jednocześnie traci moc nasz okólnik Nr 29 z dn. 22 grudnia 1933 r., w którym podaliśmy poprzednio obowiązujące stawki procentowe. Pozostaje natomiast w mocy n/okólnik Nr 6 z dnia 11 kwietnia 1934 r. w przedmiocie wykonywania kontroli wysokości odsetek płaconych przez K. K. O. W szczególności pozostają w mocy dyspozycje odnośnie przedkładania naszemu Związkowi kwartalnych wykazów płaconych przez Kasy odsetek. Wykazy te winny być sporządzane według załączonego przy niniejszym okólniku wzoru i przedkładane nam w ciągu pierwszych 15 dni następnego kwartału, przy czym za dowód przedstawienia wykazu w obowiązującym terminie uważany będzie dokument, stwierdzający nadanie tego wykazu na pocztę.

*Załącznik.*

Komunalna Kasa Oszczędności pow./m. ..........

Do Związku
Komunalnych Kas Oszczędności
w Warszawie.

Stosownie do § 2 p. b. rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 23 marca 1934 r. wydanego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych o zasadach i sposobie wykonywania kontroli wysokości odsetek płaconych przez Komunalne Kasy Oszczędności i gminne kasy pożyczkowo - oszczędnościowe od wkładów i innych lokat pieniężnych (Dz. U. R. P. Nr 29, poz. 245), podajemy wykaz obejmujący stopę pro-

centową, jaką płaciła nasza Kasa od różnych typów wkładów i lokat pieniężnych w ......... kwartale 193... roku.

I. *Wkłady w złotych.*

1) Od wkładów oszczędnościowych płatnych na każde żądanie:
2) Od wkładów oszczędnościowych płatnych za wypowiedz. 1-mies.:
3) Od wkładów oszczędnościowych płatnych za wypowiedz. 3-mies.:
4) Od wkładów oszczędnościowych płatnych za wypowiedz. 6-mies. i dłuższym:
5) Od rachunków bieżących i czekowych:

II. *Wkłady w złotych w złocie.*

1) Od wkładów oszczędnościowych za wypowiedz. 1-miesięcznym:
2) Od wkładów oszczędnościowych płatnych za wypowiedz. 3-miesięcznym:

III. *Wkłady w dolarach.*

1) Od wkładów oszczędnościowych płatnych za wypowiedz. 1-miesięcznym:
2) Od wkładów płatnych za wypowiedz. powyżej 1 miesiąca:

Stan złożonych w naszej Kasie wkładów oszczędnościowych w dniu ............. (ostatni dzień kwartału sprawozdawczego) wynosił sumę złotych .............

*pieczęć:*

*podpisy:*

# Kronika ustawodawcza i sądowa

## ORZECZNICTWO SĄDOWE I ADMINISTRACYJNE

### Wypowiedzenie przez pracodawcę umowy o pracę podczas urlopu pracownika.

**W myśl art. 29 rozp. z 16 marca 1928 r. o umowie o pracę pracowników umysłowych (Dz. U. poz. 323) wypowiedzenie przez pracodawcę umowy o pracę podczas urlopu pracownika jest nie ważne, zarówno w stosunku do pracownika jak i w stosunku do pracodawcy, przeto do takiego wypowiedzenia nie ma zastosowania przepis art. 28 tegoż rozporządzenia, zabraniający pracodawcy ponownego wypowiedzenia pracy przed upływem okresu wypowiedzenia, które zostało następnie cofnięte.**

Sąd Okręgowy jako sąd drugiej instancji uwzględnił roszczenie Edwarda G. do Ubezpieczalni Społecznej w L. o wynagrodzenie za rozwiązanie umowy o pracę, wyprowadzając wniosek, że wypowiedzenie (w dniu 29/8) miało miejsce podczas urlopu pracownika, było przeto bezskuteczne, lecz tylko w stosunku do powoda, a nie do pozwanej Ubezpieczalni. Pozwana przeto nie mogła następnie (w dniu 7/9 po powrocie z urlopu) ponownie wypowiedzieć powodowi pracy, chociaż anulowała poprzednie wypowiedzenie, ponieważ pomiędzy pierwszym wypowiedzeniem a drugim nie upłynął okres czasu wymagany przez art. 28 rozp. o umowie o pracę pracowników umysłowych.

Sąd Najwyższy podzielił zarzuty Ubezpieczalni uchylając zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego.

Rozporządzenie o umowie o pracę pracowników umysłowych ma poniekąd charakter przepisu prawa publicznego, skoro przeto art. 29 tegoż rozporządzenia wyklucza możność dokonania wypowiedzenia pracy skutkującego rozwiązanie umowy w czasie urlopu pracownika, to takie wypowiedzenie jest nie ważne zarówno w stosunku do pracownika, jak i w stosunku do pracodawcy. Przepis art. 28, zabraniający pracodawcy ponownego wypowiedzenia pracy przed upływem okresu wypowiedzenia, które zostało następnie cofnięte, dotyczy przypadku, gdy cofnięte wypowiedzenie dokonane zostało ważnie. Cofnięcie wypowiedzenia nieważnego z mocy wyraźnego przepisu rozporządzenia nie może mieć żadnych skutków prawnych.

Zaznaczenie przez pozwaną Ubezpieczalnię w piśmie (z dn. 7/9), którym wypowiedziano powodowi pracę po powrocie jego z urlopu, o anulowaniu poprzedniego wypowiedzenia (z dn. 28/8) nie mogło być poczytane za cofnięcie tego wypowiedzenia.

**Orzeczenie Izby Cywilnej z 1/5 1936 (C. I 2620/35).**

**Zbiór Orzeczeń Sądu Najwyższego z r. 1937. Zesz. V. Nr kol. 162.**

### Wypełnienie weksli niezgodnie z wolą stron.

**W razie umówienia przy zaciąganiu pożyczki dolarowej pewnej relacji do dolara nie zachodzi wypełnienie wekslu danego dla zabezpieczenia pożyczki niezgodnie z wolą zobowiązanych, jeżeli weksle wypełniono w złotych według umówionej relacji.**

Skarga kasacyjna obejmowała wyrok Sądu Apelacyjnego zatwierdzający uchylenie przez sąd pierwszej instancji nakazu zapłaty z wekslu, stanowiącego zabezpieczenie pożyczki.

W świetle przewodu sądowego treść umowy dotyczącej pożyczki opiewała w ten sposób, że sumę pożyczkową ma zwrócić pożyczający według starego kursu dolara. Sąd Apelacyjny wyraził pogląd, że wypełnienie weksli sumami złotowymi zamiast dolarowymi sprzeciwiało się woli dłużników.

Poglądu tego nie podzielił Sąd Najwyższy. Pozwani, stosownie do przepisów prawa wekslowego, tylko wówczas mogliby uwolnić się od obowiązku honorowania weksli w walucie złotowej, na które opiewają, gdyby udowodnili, że weksle pierwotnie podpisane in blanco wypełniono następnie niezgodnie z ich wolą.

Skoro umówiono pewną relację dolara do złotego, pozwanym musiało być przy zawarciu umowy obojętne, czy wyrównają pożyczkę dolarami, czy też złotymi, gdyż w obu wypadkach mieliby zwrócić sumy wprawdzie w rozmaitych walutach, jednak o tej samej wartości wewnętrznej. Sprzeciw więc pozwanych, który Sąd Apelacyjny przyjmuje, nie ma żadnego podłoża ekonomicznego, a przy interesach pieniężnych **to podłoże musi z natury rzeczy przede wszystkim o zamiarze kontrahentów rozstrzygać.**

Mogłoby chodzić tylko o to, czy powódka nie wstawiła w osnowę spornych weksli za dużą kwotę złotych, w żadnym zaś wypadku wstawienie waluty złotowej nie uprawniało Są-

du Apelacyjnego do zatwierdzenia wyroku sądu pierwszej instancji, uchylającego nakaz zapłaty w całości.

**Orzeczenie Izby Cywilnej z 6/11.1937 r. (C. II. 1437/36). Zbiór Orzeczeń Sądu Najwyższego z r. 1937. Zesz. V. Nr kol. 183.**

Uwaga: Obowiązujące obecnie przepisy dewizowe w niczym nie zmniejszają wagi powyższego orzeczenia, w szczególności orzeczenie to może mieć znaczenie praktyczne przy likwidowaniu wierzytelności dawniej powstałych.

# Kronika Krajowa

### Obniżenie oprocentowania wkładów w bankach prywatnych i państwowych.

W poprzednim numerze „Oszczędności" podaliśmy ogólne cyfry obniżki stopy procentowej w bankowości prywatnej i publicznej. Obecnie możemy podać cyfry szczegółowe.

Stopa procentowa od wkładów w bankach prywatnych w myśl porozumienia instytucji należących do Związku Banków (14 największych banków) została obniżona o ½ — 1%. Nowe maksymalne stawki przedstawiają się następująco:

| **wkłady złotowe** | **nowe stawki** | **dawne stawki** |
|---|---|---|
| bezprowizyjne à vista . . . . . . . . | 3¼ | 3¾ |
| z wypowiedzeniem 1-miesięcznym . . . . | 4 | 4¾ |
| „ „ 3-miesięcznym . . . . | 5 | 5½ |
| „ „ 6-mies. i dłuższym . . | 5½ | 6½ |
| **wkłady w walutach obcych** | | |
| à vista . . . . . . . . . . . . . | ¾ | 1 |
| z wypowiedzeniem 1-miesięcznym . . . . | 2 | 3 |
| „ „ 3-miesięcznym . . . . | 3 | 4 |
| „ „ 6-mies. i dłuższym . . | 4 | 5 |

Na terenie wojew. centralnych i wschodnich od złotowych książeczek wkładkowych płatnych à vista maksymalna stawka ustalona została na 4%, przy czym wysokość wkładu nie może przekraczać 10.000 zł.

Od książeczek wkładkowych zawierających automatyczne warunki wypowiedzenia maksymalne stawki są następujące:

| | |
|---|---|
| od książeczek złotowych . . . . . . . | 4½% |
| „ „ w walutach obcych . . . . | 2½% |
| „ „ w złotych w złocie . . . . | 3% |

Dla wszystkich trzech rodzajów książeczek najwyższy wkład ustalony został na 50.000 zł.

Od książeczek wkładkowych nie zawierających automatycznych warunków wypowiedzenia, a więc obejmujących wkłady złożone na określony termin, stosowane będą stawki wymienione wyżej dla wkładów złotowych oraz w walutach obcych i w złocie. Książeczki takie nie podlegają ograniczeniom co do wysokości przyjmowanych wkładów.

Wszystkie wymienione stawki stosowane będą:

a) dla nowych rach. czekowych, bieżących i lokacyjnych oraz dla nowych książeczek wkładkowych od dnia 1.VII. 1937,

b) dla starych rachunków czekowych i bieżących najpóźniej od dnia 15.VII.1937,

c) dla wszystkich innych rachunków i dla książeczek wkładkowych, po upływie stosownego terminu wymówienia, przy czym wymówienie winno nastąpić najpóźniej dn. 15.VII. 1937.

Jeśli chodzi o banki państwowe, to nowe stawki przedstawiają się następująco:

1. w P. K. O. stawki od wkładów na książeczki oszczędnościowe zostały obniżone z dniem 1 sierpnia br. z 4 na 3½%.

2. w B. G. K. obniżono stawki jak niżej:

| | | |
|---|---|---|
| rachunki kasowe (żyrowe) banków miejsc. | z 1% | na 1% |
| rachunki czekowe, bieżące i salda kredyt. | „ 2¾% | „ 2½% |
| wkłady terminowe z 1-mies. wypowiedz. | „ 3¼% | „ 3% |
| „ „ „ 3 „ „ | „ 4% | „ 3½% |
| „ „ „ 6 „ „ | „ 5% | „ 4½% |
| „ na książ. oszczędnościowe . . | „ 4% | „ 3½% |

Nowe stawki od wkładów ogłoszone zostały w Monitorze Polskim z dn. 30.VI.37 i obowiązują od 1.VIII.37.

3. w P. B. R. obniżono stopę proc. od wkładów oszczędnościowych na 3½%. Stawki od innych wkładów sprowadzono do tego samego poziomu co w B. G. K. (Monitor Polski z 30.VI.37).

### Lista papierów zastrzeżonych.

Urząd Długów Państwa pismem z dn. 2 sierpnia 1937 (Nr 20052/II/575 U. T./37) zawiadamia, że Sąd Okręgowy Wydział V w Warszawie wzbronił wszelkich wypłat i dokonywania jakichkolwiek transakcji następującymi obligacjami 5% pożyczki konwersyjnej z 1924 r.:

1) postanowieniem z dnia 23.VII.1937 r. nr V. Co. 244/35 obligacją nr 4194070 wart. im. 500 zł;
2) postanowieniem z dnia 14—16/V.1937 r. nr V. Co. 162/36 obligacjami: nr 4200510 wart. im. 2000 zł, nr nr 4211571—79 wart. im. po 100 zł, nr 3566900 wart. im. 10 zł;
3) postanowieniem z dnia 13.V.1937 r. nr V. Co. 508/37 obligacjami: nr 4204017 wart. im. 2000 zł, nr nr 3589978—79 wart. im. po 10 zł, oraz świadectwami ułamkowymi tej pożyczki nr nr 533149—150 wart. im. po 1 zł;
4) postanowieniem z dnia 30.VII.1935 r. nr V. Co. 792/35 obligacjami: nr nr 4134860—61 wart. im. po 1000 zł, nr nr 4158801—03 wart. im. po 100 zł, nr 3318684 wart. im. 50 zł, nr nr 3066729—31 wart. im. po 10 zł, oraz świadectwami ułamkowymi tej pożyczki nr nr 311008—09 wart. im. po 3 zł.

Nadto Sąd uchylił zakaz wypłat i dokonywania transakcji odnośnie następujących obligacji tejże pożyczki:

1) postanowieniem z dnia 30.VI.1937 r. nr V. Co. 562/34 odnośnie obligacji: nr 4116603 wart. im. 500 zł, nr 4116605 wart. im. 500 zł;
2) postanowieniem z dnia 19.VI.1937 r. nr V. Co. 477/35 odnośnie obligacji: nr 4305720 wart. im. 500 zł, nr 4291443 wart. im. 100 zł, nr 4291445 wart. im. 100 zł, nr nr 3699168—170 wart. im. po 10 zł.

### Bankowość prywatna w Polsce w r. ub.

W uzupełnieniu danych zawartych w artykule p. M. — „Sytuacja bankowości prywatnej w 1936 r." (Oszczędność Nr 13) podajemy kilka uwag zaczerpniętych z ogłoszonego

świeżo sprawozdania Związku Banków w Polsce za rok ubiegły.

Sprawozdanie stwierdza, że aczkolwiek banki prywatne zamknęły rok ub. nadwyżką wkładów, to jednak przyrost wkładów w bankach publicznych jest niewspółmiernie większy niż w bankach prywatnych. „Jeśli się weźmie pod uwagę — głosi sprawozdanie — że banki prywatne w dziedzinie kredytu krótkoterminowego zajmują czołowe miejsce, jasnym będzie, że dalszy rozwój kredytu krótkoterminowego w Polsce w dużej mierze zależny jest od silniejszej akumulacji kapitałów powierzonych w bankach prywatnych". Podobnie jak w innych instytucjach, wkłady terminowe w bankach obniżyły się na korzyść rachunków czekowych.

Wkłady zagraniczne i kredyty zagraniczne w bankach zmniejszyły się. Na to zmniejszenie złożyła się zarówno spłata zaciągniętych przez nasze banki kredytów, jak i dewaluacja walut krajów wierzycielskich oraz zmniejszenie się wierzytelności w drodze układów zawartych przez banki z zagranicznymi wierzycielami.

Suma akcji kredytowej nie uległa zmianie. Natomiast wystąpiła zdecydowana przewaga portfelu wekslowego nad kredytem otwartym. Jest to wynik likwidacji zamrożonych kredytów i zamiany upłynnionych sum na portfel wekslowy.

Wzrosła płynność banków, stąd też zmalało wykorzystanie kredytów redyskontowych. Poprawiła się również rentowność banków, aczkolwiek nie w tym stopniu, aby umożliwić im wypłatę dywidendy. Stosunek procentowy kosztów handlowych do osiągniętej sumy procentów i prowizji stanowił w roku ub. 91,6%, gdy w roku poprzednim 95,4%, a w roku 1933 nawet 106,2%.

### Stan układów konwersyjnych.

W ostatnich dniach lipca odbyło się posiedzenie Komitetu Konwersyjnego przy Banku Akceptacyjnym, na którym zatwierdzono 103 nowe układy na sumę zł 1.471.825.

Od początku działalności Banku Akceptacyjnego zatwierdzono ogółem 413.440 układów na sumę 446.954 tysiące złotych. Największą sumę układów konwersyjnych zawarły spółdzielnie kredytowe, mianowicie 71.599 układów na sumę 82.289 tys. zł, następnie K. K. O. 64.431 układów na sumę 81.836 tys. zł, dalej idzie Centralna Kasa Spółek Rolniczych 166.226 układów na sumę 62.534 tys. zł, Państwowy Bank Rolny 71.735 układów na sumę 38.554 tys. zł, banki prywatne 5.438 na sumę 32.322 tys. zł, centrale finansowe 15.445 na sumę 20.321 tys. zł itp.

### Zwiększenie kredytów na inwestycje.

Komitet Ekonomiczny Rady Ministrów uznał za konieczne dalsze zwiększenie prac inwestycyjnych. Minister Skarbu został upoważniony do dodatkowego uruchomienia kredytów inwestycyjnych do wysokości 15 miln. zł dla zatrudnienia bezrobotnych przy robotach komunikacyjnych, melioracyjnych i samorządowych. Kwota ta będzie oddana do dyspozycji Funduszu Pracy, który uzyska w ten sposób, obok zwiększonych wpływów z podatków, dalszą możność zatrudnienia większej ilości bezrobotnych do listopada rb.

Uchwalono również zwiększyć o 1 milion zł do łącznej wysokości 3 miln. zł w roku bieżącym kredyt na finansowanie budownictwa miejskiego.

### Zwiększenie emisji bilonu brązowego.

Pragnąc zaradzić brakowi drobnego bilonu na rynku i związanym z tym trudnościom przy wypłatach, Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Bankiem Polskim postanowiło podwyższyć o 1 milion emisję bilonu brązowego. Zwiększenie emisji obejmie wyłącznie bilon drobny, tj. monety 1 gr, 2 gr i 5 groszowe.

Odpowiednie obwieszczenie Ministra Skarbu z dn. 30 lipca br. w sprawie kwoty emisji monet srebrnych, niklowych i brązowych ukazało się w Nr 174 „Monitora Polskiego". Emisja tych monet została ustalona na 471 miln. złotych, gdy dotychczas wynosiła zł 470 miln.

# Wiadomości zagraniczne

### Walne zgromadzenie Zrzeszenia Słowiańskich Kas Oszczędności.

W dniach 4 — 6 września br. odbędzie się w Zagrzebiu w Jugosławii walne zgromadzenie Zrzeszenia Słowiańskich Kas Oszczędności. Savez Sztedionica Kraljevine Jugoslavije (Związek jugosłowiańskich kas oszczędności), w którego rękach spoczywa obecnie przewodnictwo Zrzeszenia poczynił już pierwsze przygotowania na zjazd.

Poza sprawami organizacyjnymi tematem obrad będą sprawy przedstawione w referatach przygotowanych przez przedstawicieli kas polskich, czechosłowackich i jugosłowiańskich, a mianowicie: polityka kredytowa kas, polityka stopy procentowej w kasach oraz sprawa lokowania w kasach funduszów publicznych i pupilarnych.

Wg statutu Zrzeszenia w walnym zgromadzeniu biorą udział delegacje kas trzech krajów słowiańskich, po 10 osób z każdej strony. W skład delegacji polskiej wchodzą prezes i wiceprezes Związku Związków K. K. O. oraz po 2 delegatów z każdego Związku K. K. O.

Jednocześnie z walnym zgromadzeniem Zrzeszenia odbędzie się w Zagrzebiu Kongres jugosłowiańskich kas oszczędności oraz wystawa słowiańskich kas oszczędności.

### Likwidacja prywatnych kas oszczędności fabrycznych w Niemczech.

IV rozporządzenie wykonawcze do ustawy Rzeszy o instytucjach kredytowych, ogłoszone 31 maja br., dotyczy wyłącznie likwidacji istniejących przy fabrykach prywatnych kas oszczędności. Rozporządzenie określa szczegółowo, co należy rozumieć przez kasę fabryczną, a jakie instytucje pod to pojęcie nie podpadają. Kierownicy przedsiębiorstw obowiązani są uwidaczniać w bilansach przedsiębiorstw jako zobowiązania wkłady wpłacone do fabrycznych kas oszczędności, a nadto przedstawiać komisarzowi Rzeszy do spraw kredytu stan wkładów i dopisanych procentów na specjalnym formularzu.

Z dniem 1 lipca 1937 r. żadnych wpłat poza dopisaniem procentów kasy te przyjmować nie mogą, chyba, że sumy te wpłacą do jakiejś instytucji kredytowej na specjalny rachunek. Od powyższej daty kasy zobowiązane są stopniowo likwidować stan wkładów, zmniejszając je do 31 grudnia 1937 roku do 75%, na koniec 1938 r. do 50% i na koniec 1939 r. do 25% stanu z końca 1936 roku. Likwidacja wkładów może nastąpić albo w drodze wypłaty wkładcom, albo przez złożenie na specjalny rachunek w jakiejść instytucji kredytowej, albo wreszcie przez złożenie na specjalny rachunek w instytucji kredytowej odpowiedniej wartości papierów pupilarnych. W każdym razie do dnia 31 grudnia 1940 r. wszystkie wkłady muszą być zlikwidowane, bądź też kasa fabryczna przejęta przez instytucję kredytową. O przejęciu kierownik przedsiębiorstwa winien zawiadomić komisarza Rzeszy.

### Ponowna dewaluacja franka.

Rząd Bluma, który na szeroką skalę wprowadzał we Francji ryzykowne eksperymenty socjalne i gospodarcze, upadł

wskutek trudności finansowych. Ciekowe oświetlenie tej sprawy przynosi Nr 8 miesięcznika „Bank".

W dniu 30 czerwca br. nowy rząd, korzystając z udzielonych mu pełnomocnictw, uchwalił dekret o reformie waluty francuskiej. W myśl dekretu wartość franka w złocie zostanie ustalona później. Do czasu wprowadzenia ustawowego parytetu franka do złota, regulowanie stosunku wymiennego między frankiem a dewizami zagranicznymi powierzono funduszowi walutowemu. Jednocześnie wspomniany dekret zatwierdził nowy układ między Bankiem Francuskim a skarbem, mocą którego skarb uzyskał nowy kredyt w Banku w wysokości 15 miliardów fr. W ten sposób kredyt skarbu w Banku Francuskim wzrośnie do 40 miliardów fr., co stanowić będzie połowę obiegu banknotów w kraju.

Oczywiście po ogłoszeniu dekretu kurs franka obniżył się natychmiast ze 110,55 na 129 fr. za funta i z 22,42 na 26 za dolara. Wg tych kursów frank równał się 38 miligramom złota, co stanowi deprecjację o 14% w stosunku do stanu poprzedniego, a 42% w stosunku do wartości franka z 1928 roku. W stosunku do roku 1914 oznacza to deprecjację o 88%.

Rząd dopuścił do deprecjacji franka z powodów walutowych i budżetowych. Obrona dotychczasowego kursu franka była niemożliwa wskutek wyczerpania się funduszu wyrównawczego, a poziom cen we Francji w stosunku do zagranicy był jeszcze za wysoki. Po wtóre, po wyczerpaniu zdolności społeczeństwa do udzielania państwu pożyczek, rosnący deficyt budżetowy trzeba było ratować kredytami banku emisyjnego.

Aby przeciwdziałać wzrostowi obiegu pieniężnego rząd przystąpił do zwiększenia podatków o 10,5 miliarda fr., licząc, że w ten sposób ściągnie nadwyżkę obiegu banknotów. Jednakże niebezpieczeństwo tkwi we wzroście cen, które mogą skompensować wzrost obiegu pieniądza. Wprawdzie rząd uchwalił wprowadzenie reglamentacji cen, wzorowanej na systemie niemieckim, jest jednak rzeczą wątpliwą, czy uda mu się to przeprowadzić w praktyce. Poza tym pozostaje jeszcze do pokrycia deficyt ok. 30 miliardów fr. Takiej zaś sumy nie będzie można uzyskać ze strony oszczędności czy rynku pieniężnego. W tych warunkach nie jest rzeczą wykluczoną, że skarb będzie musiał sięgnąć ponownie do Banku Francuskiego po niezbędne środki. To zaś oznaczałoby już zwykłą inflację niekontrolowaną.

Być może, że rząd będzie starał się wprowadzić daleko idące ścieśnienie wydatków budżetowych, co jednak musiałoby wpłynąć deflacyjnie na produkcję i obroty. W ten sposób Francja drogo musi zapłacić za eksperymenty p. Bluma.

# Przegląd prasy

### Obniżka oprocentowania wkładów.

W Nr 8 miesięcznika „*Bank*" znajdujemy ciekawe uwagi na ten temat skreślone przez autora podpisanego pseudonimem (Acer).

Analizując stopień obniżki stawek procentowych w różnych instytucjach autor podkreśla zmniejszenie rozpiętości oprocentowania między większymi K. K. O. a spółdzielniami, kasami gminnymi i mniejszymi kasami komunalnymi. Tej korekturze na rzecz większych instytucji przypisuje dość poważne znaczenie, gdyż oznacza ona wyrównanie szans konkurencyjnych między wielkimi a drobnymi instytucjami kredytowymi.

> „Chodziło tu przede wszystkim o wyrównanie szans między K. K. O. i spółdzielniami kredytowymi z jednej strony a bankami z drugiej. Banki prywatne nie zaniedbywały żadnej okazji od kilku lat, aby wykazać swoje upośledzenie w porównaniu z bankami publicznymi, przy czym skarżyły sie głównie na konkurencję kas oszczędności i spółdzielni kredytowych".

Tu autor przypomina sprawozdania Związku Banków i referaty wygłoszone na odbytej z początkiem roku 1936 Naradzie Gospodarczej.

> „Otóż — wywodzi dalej — obecnie żądania banków prywatnych zostały częściowo zrealizowane; stawki procentowe w poszczególnych kategoriach instytucji zostały zniwelowane w taki sposób, że najwyższe oprocentowanie będą dawać wkładcom zupełnie drobne instytucje oszczędnościowe a najniższe banki państwowe. Jakiekolwiek faworyzowanie instytucji publicznych w zakresie oprocentowania wkładów ustało... Ten korzystniejszy układ stawek procentowych powinien ułatwić bankom prywatnym rozwinięcie szerszej działalności w dziedzinie akumulacji wkładów, gdyż dotychczas akcja propagandowa ich na tym polu jakby nie istniała. Jeżeli mimo tej sprzyjającej politycznej i gospodarczej koniunktury banki prywatne nie zdołają odzyskać utraconego w czasie kryzysu stanowiska na rynku kapitałowym, to przyczyną tego nie będzie na pewno konkurencja bankowości publicznej, lecz niedomagania strukturalne bankowości prywatnej, to jest przede wszystkim jej zbytnie rozdrobnienie".

Następnie autor podkreśla fakt, że ostatnia obniżka stopy procentowej nie objęła zmiany stawek w operacjach czynnych, a szczególnie stopy Banku Polskiego. Tłumaczy to w ten sposób, że redukcja stopy debetowej w naszych bankach dokonywała się w ostatnich 2 latach samorzutnie i ostatnio nawet stopa dyskontowa pierwszorzędnych weksli obniżyła się prawie do poziomu stopy dyskontowej Banku Polskiego wskutek b. słabej podaży. Interwencja państwa jest tu więc bezprzedmiotowa. Również stopa Banku Polskiego jest b. niska. Dzięki temu po raz pierwszy formalnie zapanowały normalne stosunki na naszym rynku pieniężnym.

> „W normalnym bowiem układzie rynku pieniężnego stopa banku emisyjnego powinna być wyższa od przeciętnego oprocentowania najważniejszych kategoryj wkładów, gdyż przy takim układzie bank emisyjny staje się istotnie rezerwowym źródłem kredytu, do którego sięga się w ostateczności, a pierwszym źródłem stają się wkłady i lokaty płynące do banków z życia gospodarczego... Obecnie odpowiedni dystans między stopą Banku Polskiego a oprocentowaniem wkładów jest zachowany, redyskonto banków spadło do nienotowanego dotychczas poziomu i kredyty bankowe w poszczególnych instytucjach mało co przewyższają sumę wkładów i lokat. W tej sytuacji bank emisyjny staje się bardziej elastycznym i bardziej skutecznym instrumentem kontroli obiegu pieniężnego i kredytowego".

Stan ten zawdzięczamy upłynnieniu rynku pieniężnego, co jest typowym objawem podeflacyjnym. A co będzie w razie dalszego rozwoju koniunktury i wzmożonego nacisku kredytowego? Autor obawia się, że o ile w międzyczasie tempo kapitalizacji znakomicie nie wzrośnie, grozi zwichnięcie równowagi na rynku pieniężnym. Obniżka oprocentowania nie wywoła odpływu wkładów, gdyż „będzie skompensowana wzrostem zaufania do instytucji kredytowych" (?), natomiast należy się liczyć ze spadkiem przyrostu wkładów w porównaniu z przyrostem, jaki można było przewidywać przy stawkach poprzednich.

> „Musimy pamiętać, że obecnie stopa od wkładów oszczędnościowych w Polsce prawie nie odbiega od oprocentowania takichże wkładów w wysoko uprzemysłowionych państwach, nierównie bogatszych od Polski".

Stwierdzając bynajmniej nie zmniejszającą się rozpiętość pomiędzy oprocentowaniem wkładów a rentownością papierów procentowych, autor pyta się, jaki był cel obniżenia

stawek od wkładów oszczędnościowych. Oficjalnie mówiło się, że chodziło tu o zwiększenie zainteresowania papierami wartościowymi, a w konsekwencji o podniesienie ich kursu.

„Jednakowoż w naszych warunkach atrakcyjność lokaty w papierach zależy nie tyle od oprocentowania wkładów, ile od szeregu warunków psychicznych i prawnych. W tej chwili obserwujemy poważne i pochwały godne wysiłki Ministerstwa Skarbu, zmierzające do zwiększenia zainteresowania rynku papierami wartościowymi; te wysiłki mogą się soficie opłacić pad warunkiem, że będą one kontynuowane przez długi czas, a nie będą posiadać charakteru sporadycznej akcji".

Poglądy autora, jak widać, zbliżone są w wielu punktach do wywodów zamieszczonych w artykule n. t. obniżki oprocentowania w poprzednim Nrze „Oszczędności".

*B. O.*

# Z książek i wydawnictw

**Mały Rocznik Statystyczny na 1937 rok.**

Ukazał się świeżo nowy Mały Rocznik Statystyczny na rok 1937, w nowej szacie zewnętrznej i powiększonych znacznie rozmiarach. Zawiera on XXVIII+402 stron z 4 kolorowymi mapkami i licznymi wykresami w tekście.

Tegoroczne wydanie słownika zawiera dużo zmian i ulepszeń w stosunku do lat poprzednich. Dzięki uwzględnieniu wyników ostatniego spisu ludności rozszerzono znacznie dział zagadnień ludnościowych. Powiększono dział dochodu społecznego. Najważniesze zagadnienia ujęte zostały w Małym Roczniku wg województw, a nie grup województw jak w latach poprzednich. Poza tym dokonano licznych drobnych zmian i poprawek, dzięki którym Rocznik zyskał wiele na dokładności, wszechstronności i przejrzystości.

Dział XII „Pieniądz i kredyt" obejmuje 45 tablic i 11 wykresów ilustrujących: sieć instytucji kredytowych, bilanse Banku Polskiego i banków zagr., zapasy złota, obieg pieniężny, obrót bezgotówkowy i czekowy, wkłady i kredyty w instytucjach pieniężnych, bilanse banków państwowych, komunalnych, prywatnych, K. K. O., spółdzielni kredytowych, gminnych kas poż.-oszczędn., lombardów, rozdział kredytów, emisje papierów długotermin., oddłużenie, kursy walut i papierów, lokaty ubezpieczeń publ., giełdy i bilans płatniczy.

Niezwykle bogata treść Rocznika w połączeniu z wspomnianymi zaletami układu i treści czynią z Rocznika b. pożyteczne wydawnictwo, niezastąpione dla każdego człowieka interesującego się przejawami naszego życia społecznego, gospodarczego, kulturalnego i politycznego. Zresztą sam nakład (I wyd. tegoroczne — 70 tys. egzemplarzy) dowodzi o jego poczytności, a pośrednio o niezastąpionej wartości praktycznej.

Niska cena — 1 złoty — przyczynia się znakomicie do rozpowszechnienia tego ze wszech miar pożytecznego wydawnictwa.

B. O.

## S T A T Y S T Y K A

### Stan wkładów w kasach oszczędności na dzień 30. VI. 1937 r. według danych G. U. S.

Tysiące złotych.

| Rodzaje kas oszczędności Województwa | Liczba kas 30.VI.37 | OGÓŁEM | | | Wkłady na książeczkach oszczędnościowych *a* | | | Wkłady na rachunkach czekowych *b*, bieżących i otwartego kredytu | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | 30.IV | 31.V | 30.VI | 30.IV | 31.V | 30.VI | 30.IV | 31.V | 30.VI |
| **P. K. O.** | 1 | **899 246** | **920 634** | **911 971** | **695 850** | **704 614** | **715 817** | **203 396** | **216 020** | **196 154** |
| **Komunalne Kasy Oszczędności** *c* | **359*d*** | **733 831** | **744 274** | **758 214** | **642 323** | **647 545** | **657 383** | **91 508** | **96 729** | **100 831** |
| Miejskie | 125 | 479 905 | 488 841 | 502 471 | 418 786 | 422 769 | 431 366 | 61 119 | 66 072 | 71 105 |
| Powiatowe | 228 | 249 069 | 250 643 | 250 908 | 219 930 | 221 209 | 222 445 | 29 139 | 29 434 | 28 463 |
| Związków międzykomunalnych | 5 | 3 244 | 3 221 | 3 228 | 2 795 | 2 758 | 2 791 | 449 | 463 | 437 |
| Wojewódzka | 1 | 1 613 | 1 569 | 1 607 | 812 | 809 | 781 | 801 | 760 | 826 |
| M. st. Warszawa | 1 | 130 236 | 136 351 | 143 266 | 95 268 | 96 985 | 99 803 | 34 968 | 39 366 | 43 463 |
| Warszawa | 25 | 40 249 | 41 383 | 42 804 | 35 206 | 35 885 | 36 955 | 5 043 | 5 498 | 5 849 |
| Łódź | 17 | 19 672 | 20 161 | 20 778 | 14 673 | 14 774 | 15 436 | 4 999 | 5 387 | 5 342 |
| Kielce | 18 | 17 019 | 17 147 | 17 272 | 13 741 | 13 817 | 13 942 | 3 278 | 3 330 | 3 330 |
| Lublin | 19 | 9 270 | 9 333 | 9 392 | 7 746 | 7 871 | 8 010 | 1 524 | 1 462 | 1 382 |
| Białystok | 14 | 6 190 | 6 081 | 6 051 | 5 016 | 4 963 | 4 972 | 1 174 | 1 118 | 1 079 |
| Wilno | 8 | 7 691 | 7 599 | 7 515 | 6 458 | 6 581 | 6 703 | 1 233 | 1 018 | 812 |
| Nowogródek | 8 | 2 139 | 2 155 | 2 146 | 1 618 | 1 639 | 1 682 | 521 | 516 | 464 |
| Polesie | 9 | 2 421 | 2 461 | 2 457 | 1 717 | 1 739 | 1 773 | 704 | 722 | 684 |
| Wołyń | 13 | 4 771 | 4 818 | 4 811 | 3 478 | 3 539 | 3 523 | 1 293 | 1 279 | 1 288 |
| Poznań | 73 | 108 752 | 109 282 | 109 403 | 100 396 | 100 949 | 100 997 | 8 356 | 8 333 | 8 406 |
| Pomorze | 40 | 38 307 | 38 043 | 38 154 | 31 280 | 31 302 | 31 361 | 7 027 | 6 741 | 6 793 |
| Śląsk | 18 | 130 198 | 130 891 | 130 564 | 120 946 | 121 573 | 122 093 | 9 252 | 9 318 | 8 471 |
| Kraków | 24 | 119 852 | 120 044 | 122 297 | 115 263 | 115 449 | 117 025 | 4 589 | 4 595 | 5 272 |
| Lwów | 37 | 79 775 | 81 042 | 83 567 | 73 198 | 74 004 | 76 313 | 6 577 | 7 038 | 7 254 |
| Stanisławów | 17 | 10 253 | 10 330 | 10 614 | 9 723 | 9 823 | 10 098 | 530 | 507 | 516 |
| Tarnopol | 18 | 7 036 | 7 153 | 7 123 | 6 596 | 6 652 | 6 697 | 440 | 501 | 426 |
| **Inne kasy** *e* | **2** | **33 459** | **34 006** | **34 608** | **33 247** | **33 800** | **34 395** | **212** | **206** | **213** |

*a* Bez sum figurujących na książeczkach oszczędnościowych wystawionych przez K. K. O. przed wejściem w życie Rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 24.X 1934 r. o K. K. O., na rzecz państwowych, samorządowych i innych prawno-publicznych instytucji finansowych i ubezpieczeń społecznych z tytułu udzielonych kasom przez te instytucje kredytów. *b* R-ki czekowe w P. K. O. *c* Wobec nienadesłania sprawozdań wzięto sumy z m. poprzednich: w kwietniu dla 1 kasy, w maju dla 2 kas, oraz w czerwcu dla 4 kas. *d* Liczba komunalnych kas oszczędności zmiejszyła się wskutek likwidacji k. k. o. m. Ołyki w woj. wołyńskim, k. k. o. m. Wielichowa w woj. poznańskim, oraz k. k. k. m. Czerska w woj. pomorkim. *e* Galicyjska Kasa Oszczędności we Lwowie i Ukraińska Szczadnycia w Przemyślu.

Źródło: Sprawozdania miesięczne kas.

# KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU BRASŁAWSKIEGO W BRASŁAWIU

## BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1936 R.

Stan czynny.

| | W wal. obc. zł | Zł | Zł |
|---|---|---|---|
| 1. Kasa i sumy do dyspozycji | | | |
| a) gotowizna | | 11.528,07 | |
| b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O. | | 16.125,66 | |
| c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych | | 13.315,95 | |
| d) pozostałość w innych K. K. O. | | | |
| e) bony inwestycyjne | | | 40.969.68 |
| 2. Kupony | | | |
| 3. Waluty obce | | | 1.393,91 |
| 4. Papiery wartościowe 1) | | | |
| a) bilety skarbowe | | | |
| b) papiery państwowe | | 6.096,40 | |
| c) listy zastawne i obligacje | | 832.50 | |
| d) obligacje związków komunalnych | | | |
| e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych | | 2.505.00 | 9.433 90 |
| 5. Banki i K. K. O. Loro | | | |
| 6. Banki i K. K. O. Nostro | | | |
| 7. Weksle zdyskontowane (3 kont) | | 720.00 | |
| 8. Pożyczki wekslowe (639 kont) | | 472.487,00 | |
| 9. Weksle protestowane | | | |
| a) pochodzące z dysk. i poż. wekslowych (65 kont) | | 26.149,84 | |
| b) pochodz. z innych kredytów (... k.) | | | 499.356,84 |
| 10. Rachunki bieżące otwartego kredytu: | | | |
| a) zabezp. papierami wart. (.... kont) | | | |
| b) zabezp. hipoteką (...., kont) | | | |
| c) zabezp. innymi wart. (.... kont) | | | |
| 11. Pożyczki terminowe na zastaw | | | |
| a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności (.... kont) | | | |
| b) innych wartości (.... kont) | | | |
| c) pożyczki zakładu zastawniczego | | | |
| 12. Pożyczki na skrypty dłużne (.... kont) | | | |
| 13. Pożyczki hipoteczne (.... kont) | | | |
| 14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdzonych przez Komitet Konwersyjny Banku Akcept. (636 kont) | | | 387.638,78 |
| 15. Odsetki zaległe | | | |
| 16. Nieruchomości 2) | | | 7.955,50 |
| 17. Ruchomości | | | 6.805,40 |
| 18. Różne | | | 34.125,23 |
| 19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe) | | | 1.983,85 |
| 20. Straty: | | | |
| a) z lat ubiegłych | | | |
| b) za rok sprawozdawczy | | | 49.395,93 |
| Razem | | | 1.039.059,02 |
| 21. Depozyty | | | 52.704,00 |
| 22. Udzielone gwarancje | | | |
| 23. Inkaso | | | 23.691,37 |
| 24. Akcepty Banku Akceptacyjnego | | | |
| 25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego | | | |
| Ogółem | | | 1.115.454,39 |

Stan bierny.

| | W wal. obc. zł | Zł | Zł |
|---|---|---|---|
| 1. Kapitał zakładowy | | 100.000,00 | |
| 2. Fundusz zasobowy | | 36.370,29 | |
| 3. Fundusze specjalne | | | |
| a) Rezerwa na wątpliwych dłużników | | 29.000,00 | |
| b) | | | 165,370 29 |
| 4. Fundusz wyrównawczy | | | 890 61 |
| 5. Fundusz amortyzacji nieruchomości | | | |
| 6. Wkłady oszczędn. instytucyj państwowych, samorządowych i in. prawno-publ. | | | |
| a) bezterminowe (8 kont) | | 154.811 93 | |
| b) terminowe (.... kont) | | | 154.811,93 |
| 7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno-prywatnych | | | |
| a) bezterminowe (395 kont) | | 113.339,85 | |
| b) bezterminowe do 3 mies. (.... kont) | | | |
| c) terminowe ponad 3 mies. i warunkowe (.... kont) | | | 113.339,85 |
| 8. Rachunki bieżące (czekowe, przekazowe itp.) | | | |
| a) instytucyj państw., samorząd., i innych prawno-publ. (9 kont) | | 43.491.63 | |
| b) osób fizyczn. i pr.-pryw. (42 kont) | | 8.894,65 | 52.386,18 |
| 9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu | | | |
| 10. Zobowiązania inkasowe | | | |
| 11. Redyskonto weksli | | | |
| a) w Banku Polskim | | 34.590,00 | |
| b) w Bankach Państwowych | | 39.270,00 | |
| c) w Bankach Komunalnych i K. K. O. | | | |
| d) w innych instytucjach kredytowych | | | 73.860,00 |
| 12. Dyskonto Akceptów Banku Akceptac. | | | |
| 13. Zastaw papierów wartościowych | | | |
| 14. Kredyty udzielone Kasie | | | |
| a) przez Bank Polski | | | |
| b) przez Banki Państwowe | | 394.254.36 | |
| c) przez Banki Komunalne i K. K. O. | | | |
| d) przez inne instytucje | | 35.674,40 | 429.928,76 |
| 15. Banki i K. K. O. Loro | | | 243,00 |
| 16. Banki i K. K. O. Nostro | | | |
| 17. Przekazy na Kasę | | | |
| 18. Zobowiązania hipoteczne | | | |
| 19. Różne | | | 32.611,57 |
| 20. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe) | | | 15.616,83 |
| 21. Nadwyżki: | | | |
| a) z lat ubiegłych | | | |
| b) za rok sprawozdawczy | | | |
| Razem | | | 1.039.059,02 |
| 22. Różni za depozyty | | | 52.704,00 |
| 23. Zobow. z tytułu udzielonych gwarancyj | | | |
| 24. Różni za inkaso | | | 23.691,37 |
| 25. Nasze akcepty | | | |
| 26. Fundusz Emerytalny | | | |
| Ogółem | | | 1.115.454,39 |

## RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1936 R.

| | Zł | Zł |
|---|---|---|
| 1. Odsetki wypłacone i dopisane | | |
| a) od wkładów oszczędnościowych | 14.077,29 | |
| b) od rachunków bieżących | 1.079,49 | |
| c) od redyskonta weksli | 6.367,33 | |
| d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie | 18.259.79 | |
| e) różne inne | 3.291,01 | 43.069,91 |
| 2. Prowizje wypłacone | | |
| 3. Koszty administracyjne | | |
| a) wydatki osobowe | 20.904,03 | |
| b) świadczenia socjalne | 1.572,52 | |
| c) wydatki rzeczowe | 7.222,59 | 29.699,14 |
| 4. Podatki i opłaty skarbowe | | |
| 5. Amortyzacja | | |
| a) nieruchomości | 475,96 | |
| b) ruchomości | 1.463,85 | 1.939 81 |
| 6. Odpisy na dłużnikach | | 69.440,15 |
| 7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych | | 8,45 |
| 8. Różnice kursowe na papierach wartośc. | | 3.150,90 |
| 9. Różne | | |
| 10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego | | |
| 11. Nadwyżka | | |
| Razem | | 147.308,36 |

| | Zł | Zł |
|---|---|---|
| 1. Odsetki pobrane i dopisane | | |
| a) od weksli | 88.706,54 | |
| b) od rachunków bieżących | | |
| c) od pożyczek terminowych na zastaw | | |
| d) od pożyczek na skrypty dłużne | | |
| e) od pożyczek i wierzytelności hipoteczn. | | |
| f) od papierów wartościowych | 542 83 | |
| g) od K. K. O. i Banków | 550,97 | |
| h) różne inne | 366,11 | 90.166,45 |
| 2. Prowizje pobrane | | 2.572,95 |
| 3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych | | 4.743,03 |
| 4. Różnice kursowe na papierach wartośc. | | 428,00 |
| 5. Dochód netto z nieruchomości | | |
| 6. Odzyskane straty | | |
| 7. Opłaty na koszty administracji | | |
| 8. Różne dochody | | |
| 9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych | | |
| 10. Strata | | 49.395,93 |
| Razem | | 147.308,36 |

Zarząd Kasy:
Naczelnik Zarządu (—) **A. Jozanis**
Zastępca nacz. Zarz. (—) **B. Mackiewicz**
Członek Zarządu (—) **J. Szypiłło**

Komisja Rewizyjna:
Przewodniczący (—) **Wł. Fiedorowicz**
Członkowie:
(—) **P. Andrzejowski**
(—) **Z. Stoma**

p. o. Dyrektora (—) **J. S. Ruszkowski**
Księgowy (—) **Wł. Zacharewicz**

# KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU CHEŁMSKIEGO W CHEŁMIE

## BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1936 R.

Stan czynny.

| | W wal. obc Zł. | Zł. | Zł. |
|---|---|---|---|
| 1. Kasa i sumy do dyspozycji | | | |
| a) gotowizna | | 54.949,34 | |
| b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O. | | 15.170,31 | |
| c) pozost. w Bankach Państw. i Kom. | | 46.293,55 | |
| d) pozostałość w innych K. K. O. | | | |
| e) bony inwestycyjne | | | 116.413,20 |
| 2. Kupony | | | |
| 3. Waluty obce | | | |
| 4. Papiery wartościowe | | | |
| a) bilety skarbowe | | | |
| b) papiery państwowe | | 32 431,51 | |
| c) listy zastawne i obligacje | | | |
| d) obligacje związków komunalnych | | | |
| e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych | | 8.232 50 | 40.664,01 |
| 5. Banki i K. K. O. Loro | | | |
| 6. Banki i K. K. O. Nostro | | | |
| 7. Weksle zdyskontowane (16 kont) | | | 10.842,32 |
| 8. Pożyczki wekslowe (466 kont) | | | 88.253,00 |
| 9. Weksle protestowane | | | |
| a) pochodz. z dysk. i poż. wekslowych (125 kont) | | 139 280,25 | |
| b) pochodzące z innych kredytów | | | 139.280,25 |
| 10. Rachunki bieżące otwartego kredytu | | | |
| a) zabezp. papierami wartośc. (... kont) | | | |
| b) zabezpieczone hipoteką (2 kont) | | 52.623,42 | |
| c) zabezp. innymi wartościami (.... k.) | | | 52.623,42 |
| 11. Pożyczki terminowe na zastaw | | | |
| a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności (154 kont) | | 20.734,50 | |
| b) innych wartości | | | |
| c) pożyczki zakładu zastawn. (.... k.) | | | 20.734,50 |
| 12. Pożyczki na skrypty dłużne (1 kont) | | | 34.400,00 |
| 13. Pożyczki hipoteczne (.... kont) | | | |
| 14. Należności z tyt. układów konwers. zatwierdzonych przez Kom. Konwersyjny Banku Akceptacyjnego (254 kont) | | | 153.419,38 |
| 15. Odsetki zaległe | | | |
| 16. Nieruchomości | | | |
| 17. Ruchomości | | | 4.166,10 |
| 18. Różne | | | 20.496,43 |
| 19. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr.) | | | 3.424,92 |
| 20. Straty: | | | |
| a) z lat ubiegłych | | 183.108,08 | |
| b) za rok sprawozdawczy | | | 183.108,08 |
| Razem | | | 867.825,61 |
| 21. Depozyty | | 113.185,50 | |
| 22. Udzielone gwarancje | | 30.000,00 | |
| 23. Inkaso | | 75.101,33 | |
| 24. Różni za weksle kaucyjne | | 198,00 | |
| 25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego | | | 218.484,83 |
| Ogółem | | | 1.086.310,44 |

Stan bierny.

| | W wal. obc Zł. | Zł. | Zł. |
|---|---|---|---|
| 1. Kapitał zakładowy | | | 75.000,00 |
| 2. Fundusz zasobowy | | | |
| 3. Fundusze specjalne | | | |
| a) | | | |
| b) | | | |
| 4. Fundusz wyrównawczy | | | |
| 5. Fundusz amortyzacji nieruchomości | | | |
| 6. Wkłady oszczędn. instytucyj państw., samorząd. i innych prawno-publicznych | | | |
| a) bezterminowe (1 kont) | | 2.514,70 | |
| b) terminowe (3 kont) | | 188.681,47 | 191.196,17 |
| 7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno-prywatnych | | | |
| a) bezterminowe (1152 kont) | | 180.101,53 | |
| b) terminowe do 3 mies. (30 kont) | | 77.154,69 | |
| c) terminowe ponad 3 miesiące i warunkowe (... kont) | | | 257.256 22 |
| 8. Rachunki bieżące (czek., przekaz. itp.): | | | |
| a) instyt. państw., samorząd. i innych prawno-publ. (8 kont) | | 53.979,70 | |
| b) osób fizycznych i prawno-prywatnych (54 kont) | | 80.462,40 | 134.442,10 |
| 9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu | | | |
| 10. Zobowiązania inkasowe | | | 308,21 |
| 11. Redyskonto weksli | | | |
| a) w Banku Polskim | | | |
| b) w Bankach państwowych | | 8.380,00 | |
| c) w Bankach Komunalnych i K. K. O. | | 19.640,00 | |
| d) w innych instytucjach kredytowych | | | 28.020,00 |
| 12. Dyskonto akceptów Banku Akceptacyjnego | | | |
| 13. Zastaw papierów wartościowych | | | |
| 14. Kredyty udzielone Kasie: | | | |
| a) przez Bank Polski | | | |
| b) przez Banki Państwowe | | 152.804,58 | |
| c) przez Banki Komunalne i K. K. O. | | | |
| d) przez inne instytucje | | | 152 804,58 |
| 15. Banki i K. K. O. Loro | | | 537,70 |
| 16. Banki i K. K. O. Nostro | | | |
| 17. Przekazy na Kasę | | | |
| 18. Zobowiązania hipoteczne | | | |
| 19. Różne | | | 11.530,20 |
| 20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr.) | | | 7 092,99 |
| 21. Nadwyżki: | | | |
| a) z lat ubiegłych | | | |
| b) za rok sprawozdawczy | | | 9.637,44 |
| Razem | | | 867.825,61 |
| 22. Różni za depozyty | | | |
| 23. Zobowiązania z tyt. udziel. gwarancyj | | 113.185,50 | |
| 24. Różni za inkaso | | 30.000,00 | |
| 25. Weksle kaucyjne | | 75.101,33 | |
| 26. Fundusz Emerytalny | | 198,00 | 218.484,83 |
| Ogółem | | | 1.086.310.44 |

## RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1936 ROK.

Straty.

| | Zł. | Zł. |
|---|---|---|
| 1. Odsetki wypłacone i dopisane: | | |
| a) od wkładów oszczędnościowych | 22.014,20 | |
| b) od rachunków bieżących | 1.906,01 | |
| c) od redyskonta weksli | 2.556,05 | |
| d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie | 9 204,75 | |
| e) różne inne | 333,85 | 36.014,86 |
| 2. Prowizje wypłacone | | 94 93 |
| 3. Koszty administracyjne | | |
| a) wydatki osobowe | 25.672,00 | |
| b) świadczenia socjalne | 2.465,62 | |
| c) wydatki rzeczowe | 10.974,99 | 39.112,61 |
| 4. Podatki i opłaty skarbowe | | 16.46 |
| 5. Amortyzacja: | | |
| a) nieruchomości | | |
| b) ruchomości | | 564,69 |
| 6. Odpisy na dłużnikach | | 450,10 |
| 7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych | | 2.075,99 |
| 8. Różnice kursowe na papierach wartośc. | | 151 80 |
| 9. Różne | | |
| 10. Dotacja na rzecz funduszu wyrównawczego | | |
| 11. Nadwyżka | | 9.637,43 |
| Razem | | 88.118,88 |

Zyski.

| | Zł. | Zł. |
|---|---|---|
| 1. Odsetki pobrane i dopisane: | | |
| a) od weksli | 20.905,77 | |
| b) od rachunków bieżących | 4.908,26 | |
| c) od pożyczek terminowych na zastaw | 3.098,19 | |
| d) od pożyczek na skrypty dłużne | 6.702,83 | |
| e) od pożyczek i wierzytelności hipot. | | |
| f) od papierów wartościowych | 856,50 | |
| g) od K. K. O. i Banków | | |
| h) różne inne | 9.208,36 | 45.679 91 |
| 2. Prowizje pobrane | | 7.923,27 |
| 3. Różnice kursowe na rach. w wal. obcych | | 11,59 |
| 4. Różnice kursowe na papierach wartośc. | | 67,00 |
| 5. Dochód netto z nieruchomości | | |
| 6. Odzyskane straty | | 22.514,96 |
| 7. Opłaty na koszty administracji | | 1.019,97 |
| 8. Różne dochody | | 10.902 18 |
| 9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych | | |
| 10. Strata | | |
| Razem | | 88.118,88 |

Buchalter (—) K. Kowalewski

Dyrekcja: Członek (—) J. Hołysz

Rada Kasy: Przewodniczący (—) E. Woronowicz

Członkowie:

(—) F. Lechnicki

(—) L. Szelążek

(—) K. Pac

(—) W. Kulisz

(—) W. Nieradko

(—) J. Baran

Komisja Rewizyjna: Przewodniczący (—) Jerzy Nowakowski

Członkowie:

(—) W. Rybiński

(—) J. Radek

# KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU KOBRYŃSKIEGO W KOBRYNIU

## BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1936 ROKU.

**Stan czynny.**

| | W wal. obc Zł. | Zł. | Zł. |
|---|---|---|---|
| 1. Kasa i sumy do dyspozycji | | | |
| a) gotowizna | | 14 944.60 | |
| b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O. | | 17.666.93 | |
| c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych | | 348,00 | |
| d) pozostałość w innych K. K. O. | | | |
| e) bony inwestycyjne | | | 32.959,53 |
| 2. Kupony | | | |
| 3. Waluty obce | | | |
| 4. Papiery wartościowe 1) | | | |
| a) bilety skarbowe | | | |
| b) papiery państwowe | | 10 211,26 | |
| c) listy zastawne i obligacje | | | |
| d) obligacje związków komunalnych | | | |
| e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych | | 5.766,50 | 15.977.76 |
| 5. Banki i K. K. O. Loro | | | |
| 6. Banki i K. K. O. Nostro | | | |
| 7. Weksle zdyskontowane | | | |
| 8. Pożyczki wekslowe (483 kont) | | | 68.364.33 |
| 9. Weksle protestowane: | | | |
| a) poch. z dysk. i poż. weksl. (31 kont) | | 15.115.59 | |
| b) poch. z innych kredytów (.... kont) | | | 15.115,59 |
| 10. Rachunki bieżące otwartego kredytu | | | |
| a) zabezp. papierami wart. (... kont) | | | |
| b) zabezpieczone hipoteką (.... kont) | | | |
| c) zabezpieczone innymi wartościami | | | |
| 11. Pożyczki terminowe na zastaw | | | |
| a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności (30 kont) | | 4.210.00 | |
| b) innych wartości | | | |
| c) pożyczki zakładu zastawniczego | | | 4.210,00 |
| 12. Pożyczki na skrypty dłużne (6 kont) | | | 412,00 |
| 13. Pożyczki hipoteczne | | | |
| 14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdzonych przez Kom. Konwersyjny Banku Akceptac. (208 kont) | | | 144.841,99 |
| 15. Odsetki zaległe | | | 1.394.03 |
| 16. Nieruchomości | | | |
| 17. Ruchomości | | | 3.449,44 |
| 18. Różne | | | 5.081,65 |
| 19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe) | | | 9.083,70 |
| 20. Straty: | | | |
| a) z lat ubiegłych | | | |
| b) za rok sprawozdawczy | | 135.664,50 | 135.664,50 |
| **Razem** | | | 436.554.52 |
| 21. Depozyty | | | 268.580.26 |
| 22. Udzielone gwarancje | | | |
| 23. Inkaso | | | 31.954,26 |
| 24. Akcepty Banku Akceptacyjnego | | | 72.721 00 |
| 25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego | | | |
| **Ogółem** | | | 809.810,00 |

**Stan bierny.**

| | W wal. obc Zł. | Zł. | Zł. |
|---|---|---|---|
| 1. Kapitał zakładowy | | | 35.000,00 |
| 2. Fundusz zasobowy | | | 1.019,25 |
| 3. Fundusze specjalne | | | |
| a) kapitał zasobowy wkładów zawiązk. | | 142,14 | |
| b) | | | 142,14 |
| 4. Fundusz wyrównawczy | | | |
| 5. Fundusz amortyzacji nieruchomości | | | |
| 6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno-publicznych: | | | |
| a) bezterminowe (1 kont) | | 1,42 | |
| b) terminowe (2 kont) | | 64,968,72 | 64.970,14 |
| 7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno-prywatnych | | | |
| a) bezterminowe (1133 kont) | | 70.361,11 | |
| b) terminowe do 3 mies. (41 kont) | | 14.336,60 | |
| c) termin. ponad 3 m. i warunk. (5 k.) | | 111.00 | 84.808.71 |
| 8. Rachunki bieżące (czekowe, przekazowe itp.) | | | |
| a) instytucyj państw., samorząd. i innych prawno-publ. (13 kont) | | 52.424.53 | |
| b) osób fizycznych i prawno-prywatnych (49 kont) | | 23.956,75 | 76.381,28 |
| 9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu | | | |
| 10. Zobowiązania inkasowe | | | |
| 11. Redyskonto weksli | | | |
| a) w Banku Polskim | | | |
| b) w Bankach Państwowych | | 2.383,00 | |
| c) w Bankach Komunalnych i K. K. O. | | 4.360,00 | |
| d) w innych instytucjach kredytowych. | | | 6.743,00 |
| 12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac. | | | 43.803,00 |
| 13. Zastaw papierów wartościowych | | | |
| 14. Kredyty udzielone Kasie | | | |
| a) przez Bank Polski | | | |
| b) przez Banki Państwowe | | 18.954,10 | |
| c) przez Banki Komunalne i K. K. O. | | | |
| d) przez inne instytucje | | 35.076.02 | 54.030,12 |
| 15. Banki i K. K. O. Loro | | | |
| 16. Banki i K. K. O. Nostro | | | |
| 17. Przekazy na Kasę | | | |
| 18. Zobowiązania hipoteczne | | | |
| 19. Różne | | | 3.541.65 |
| 20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokresowe) | | | 5.990.58 |
| 21. Nadwyżki: | | | |
| a) z lat ubiegłych | | | |
| b) za rok sprawozdawczy | | | 57.124.65 |
| **Razem** | | | 436.554,52 |
| 22. Różni za depozyty | | | 268,580,26 |
| 23. Zobowiązania z tytułu udziel. gwarancyj | | | |
| 24. Różni za inkaso | | | 31,954,26 |
| 25. Bank Akceptacyjny | | | 72.721,00 |
| 26. Fundusz Emerytalny | | | |
| **Ogółem** | | | 809.810,04 |

## RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1936 ROK.

**Straty.**

| | Zł. | Zł. |
|---|---|---|
| 1. Odsetki wypłacone i dopisane | | |
| a) od wkładów oszczędnościowych | 6.318,55 | |
| b) od rachunków bieżących | 1.823,72 | |
| c) od redyskonta weksli | 4.635.32 | |
| d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie | 5.129,27 | |
| e) różne inne | 2.083,60 | 19.990.46 |
| 2. Prowizje wypłacone | | 62,51 |
| 3. Koszty administracyjne | | |
| a) wydatki osobowe | 10,448,30 | |
| b) świadczenia socjalne | 783,02 | |
| c) wydatki rzeczowe | 5.025.56 | 16.256,88 |
| 4. Podatki i opłaty skarbowe | | |
| 5. Amortyzacja | | |
| a) nieruchomości | | |
| b) ruchomości | 876,81 | 876.81 |
| 6. Odpisy na dłużnikach | | 587.78 |
| 7. Różnice kursowe na rach. w wal. obcych | | |
| 8. Różnice kursowe na papierach wartośc. | | 784,49 |
| 9. Różne | | 240.54 |
| 10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego | | |
| 11. Nadwyżka | | 57.124,65 |
| **Razem** | | 95,924,12 |

**Zyski.**

| | Zł. | Zł. |
|---|---|---|
| 1. Odsetki pobrane i dopisane | | |
| a) od weksli | 36 755,31 | |
| b) od rachunków bieżących | 4,192,17 | |
| c) od pożyczek terminowych na zastaw | 421,00 | |
| d) od pożyczek na skrypty dłużne | 110,30 | |
| e) od pożyczek i wierzyteln. hipotecznych | 4.069.36 | |
| f) od papierów wartościowych | 604,14 | |
| g) od K. K. O. i Banków | 162,76 | |
| h) różne inne | 673.15 | 46.988,55 |
| 2. Prowizje pobrane | | 4,075,71 |
| 3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych | | |
| 4. Różnice kursowe na papierach wartośc. | | |
| 5. Dochód netto z nieruchomości | | |
| 6. Odzyskane straty | | 44.803,41 |
| 7. Opłaty na koszty administracji | | 56,45 |
| 8. Różne dochody | | |
| 9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych | | |
| 10. Strata | | |
| **Razem** | | 95,924,12 |

Buchalter (—) A Siemieniuk

Naczelnik Zarządu (—) A. Łęczycki
Członkowie:
(—) J. Łazarewicz
(—) M. Terpiłowski

Przewodniczący Komisji Rewizyjnej (—) W. Jankiewicz
Członkowie:
(—) Wł. Gruchot
(—) S. Rubaniuk

# POWIATOWA KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOSCI w KOSOWIE-POLESKIM

## Bilans roczny netto na dzień 31 grudnia 1936 r.

Stan czynny.

| | W wal. obc. Zł | Zł | Zł |
|---|---|---|---|
| 1. Kasa i sumy do dyspozycji | | | |
| a) gotowizna | | 17.640 03 | |
| b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O. | | 4.389,95 | |
| c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych | | 65,00 | |
| d) pozostałość w innych K. K. O. | | | |
| e) bony inwestycyjne | | | 22 094.98 |
| 2. Kupony | | | |
| 3. Waluty obce | | | |
| 4. Papiery wartościowe | | | |
| a) bilety skarbowe | | | |
| b) papiery państwowe | | 370.88 | |
| c) listy zastawne i obligacje | | | |
| d) obligacje związków komunalnych | | | |
| e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych | | 1.605,00 | 1.975,88 |
| 5. Banki i K. K. O. Loro | | | |
| 6. Banki i K. K. O. Nostro | | | 144.50 |
| 7. Weksle zdyskontowane (9 kont) | | | 2.452,45 |
| 8. Pożyczki wekslowe (104 kont) | | | 34 198.93 |
| 9. Weksle protestowane | | | |
| a) pochodzące z dysk. i poż. wekslowych (240 kont) | | 47.470,00 | |
| b) pochodz. z innych kredytów (.... k.) | | | 47.470,00 |
| 10. Rachunki bieżące otwartego kredytu: | | | |
| a) zabezp. papierami wart. (... kont) | | | |
| b) zabezpieczone hipoteką (... kont) | | | |
| c) zabezp. innymi wartośc. (... kont) | | | |
| 11. Pożyczki terminowe na zastaw | | | |
| a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności (38 kont) | | 1.609.78 | |
| b) innych wartości (... kont) | | | |
| c) pożyczki zakładu zastawn. (... kont) | | | 1.609,78 |
| 12. Pożyczki na skrypty dłużne (3 kont) | | | 20.951.63 |
| 13. Pożyczki hipoteczne (.... kont) | | | |
| 14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdzonych przez Komitet Konwersyjny Banku Akcept. (257 kont) | | | 92.448,48 |
| 15. Odsetki zaległe | | | 3.308,60 |
| 16. Nieruchomości | | | 7.529,29 |
| 17. Ruchomości | | | 3.144,36 |
| 18. Różne | | | 9.171,10 |
| 19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowej) % zapł. r. p. | | | 1.478,40 |
| 20. Straty: | | | |
| a) z lat ubiegłych | | 35.074 96 | |
| b) za rok sprawozdawczy | | 35.532,25 | 70.607 21 |
| Razem | | | 318.585,59 |
| 21. Depozyty | | | 23.838,75 |
| 22. Udzielone gwarancje | | | |
| 23. Inkaso | | | 8.843,15 |
| 24. Akcepty Banku Akceptacyjnego | | | 73.760,00 |
| 25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego | | | |
| Ogółem | | | 425.027,49 |

Stan bierny.

| | W wal. obc. Zł | Zł | Z |
|---|---|---|---|
| 1. Kapitał zakładowy | | | 33.000,00 |
| 2. Fundusz zasobowy | | | 599,48 |
| 3. Fundusze specjalne | | | |
| a) | | | |
| b) | | | |
| 4. Fundusz wyrównawczy | | | |
| 5. Fundusz amortyzacji nieruchomości | | | 234,87 |
| 6. Wkłady oszczędn. instytucyj państwowych, samorządowych i in. prawno-publ. | | | |
| a) bezterminowe (8 kont) | | 71.772,56 | |
| b) terminowe (3 kont) | | 27.798,71 | 99.571,27 |
| 7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno-prywatnych | | | |
| a) bezterminowe (781 kont) | | | |
| b) terminowe do 3 mies. (2 kont) | | 23.276,19 | |
| c) terminowe ponad 3 mies. i warun- | | 3.248,49 | |
| kowe (2 kont) | | 2,599.56 | 29.124.24 |
| 8. Rachunki bieżące (czekowe, przekazowe itp.) | | | |
| a) instytucyj państw., samorząd., i innych prawno-publ. (7 kont) | | 10.898 35 | |
| b) osób fizycznych i prawno-prywatnych (27 kont) | | 9.581,41 | 20 479,76 |
| 9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu | | | |
| 10. Zobowiązania inkasowe | | | 201,70 |
| 11. Redyskonto weksli | | | |
| a) w Banku Polskim | | | |
| b) w Bankach Państwowych | | | |
| c) w Bankach Komunalnych i K. K. O. | | | |
| d) w innych instytucjach kredytowych | | | |
| 12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac. | | | 69.206,00 |
| 13. Zastaw papierów wartościowych | | | |
| 14. Kredyty udzielone Kasie | | | |
| a) przez B. Rolny — konw. na B. Akc. | | | |
| b) przez Banki Państwowe | | 37.782,50 | |
| c) przez Banki Komunalne i K. K. O. | | | |
| d) przez inne instytucje | | | 37.782,50 |
| 15. Banki i K. K. O. Loro | | | 25.367,33 |
| 16. Banki i K. K. O. Nostro | | | |
| 17. Przekazy na Kasę | | | |
| 18. Zobowiązania hipoteczne | | | |
| 19. Różne | | | 250,50 |
| 20. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe) | | | 2.767,94 |
| 21. Nadwyżki: | | | |
| a) z lat ubiegłych | | | |
| b) za rok sprawozdawczy | | | |
| Razem | | | 318.585,59 |
| 22. Różni za depozyty | | | 23.838,75 |
| 23. Zobowiązania z tytułu udziel. gwarancyj | | | |
| 24. Różni za inkaso | | | 8.843,15 |
| 25. Bank Akceptacyjny | | | 73.760,00 |
| 26. Fundusz Emerytalny | | | |
| Ogółem | | | 425.027,59 |

## RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1936 ROK.

Straty.

| | Zł | Zł |
|---|---|---|
| 1. Odsetki wypłacone i dopisane | | |
| a) od wkładów oszczędnościowych | 5.222,44 | |
| b) od rachunków bieżących | 456 19 | |
| c) od redyskonta weksli | 37,00 | |
| d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kąsie | 9.143,83 | |
| e) różne inne | 940,00 | 15.799,46 |
| 2. Prowizje wypłacone | | 25,14 |
| 3. Koszty administracyjne | | |
| a) wydatki osobowe | 7.796,65 | |
| b) świadczenia socjalne | 673.02 | |
| c) wydatki rzeczowe | 4.272.05 | 12.741,72 |
| 4. Podatki i opłaty skarbowe | | |
| 5. Amortyzacja | | |
| a) nieruchomości | 75,29 | |
| b) ruchomości | '495,02 | 570,31 |
| 6. Odpisy na dłużnikach | | 27.936,02 |
| 7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych | | |
| 8. Różnice kursowe na papierach wartośc. | | 432,12 |
| 9. Różne | | 1.418,87 |
| 10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego | | |
| 11. Nadwyżka | | |
| Razem | | 58.923,64 |

Zyski.

| | Zł | Zł |
|---|---|---|
| 1. Odsetki pobrane i dopisane | | |
| a) od weksli | 14.925,04 | |
| b) od rachunków bieżących | 20,47 | |
| c) od pożyczek terminowych na zastaw | 113,53 | |
| d) od pożyczek na skrypty dłużne | 960,53 | |
| e) od pożyczek i wierzytelności hipoteczn. | | |
| f) od papierów wartościowych | 121,14 | |
| g) od K. K. O. i Banków | | |
| h) różne inne | 1.101,87 | 17.242,58 |
| 2. Prowizje pobrane | | 2.528,43 |
| 3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych | | |
| 4. Różnice kursowe na papierach wartośc. | | |
| 5. Dochód netto z nieruchomości | | 240,00 |
| 6. Odzyskane straty | | 3.121,18 |
| 7. Opłaty na koszty administracji | | |
| 8. Różne dochody | | 259,20 |
| 9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych | | |
| 10. Strata | | 35.532,25 |
| Razem | | 58.923,64 |

Dyrektor Zarządzający i Księgowy (—) **Józef Biegański**

Zastępca Dyr. Zarządz. (—) **Karol Kamiński**

Członek Dyrekcji (—) **Adolf Sidorowicz**

Komisja Rewizyjna: Przewodniczący (—) **Łukasz Piniański**

Członkowie Komisji Rewizyjnej:

(—) **Józef Wicherek**

(—) **Szczepan Kozłowski**

## KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU LUBOMELSKIEGO W LUBOMLU

### Bilans roczny netto na dzień 31 grudnia 1936 r.

**Stan czynny.**

| | W wal. obc. Zł | Zł | Zł |
|---|---|---|---|
| 1. Kasa i sumy do dyspozycji: | | | |
| a) gotowizna | | 7.731,99 | |
| b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O. | | 19.779,69 | |
| c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych | | 3.522,— | |
| d) pozostałość w innych K. K. O. | | | |
| e) bony inwestycyjne | | | 31.033,68 |
| 2. Kupony | | 1.480,— | 1.480,— |
| 3. Waluty obce | | | |
| 4. Papiery wartościowe 1) | | | |
| a) bilety skarbowe | | | |
| b) papiery państwowe | | 13.745,54 | |
| c) listy zastawne i obligacje | | | |
| d) obligacje Związków Komunalnych | | | |
| e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych | | 15.281,50 | 29.027,04 |
| 5. Banki i K. K. O. „Loro“ | | | |
| 6. Banki i K. K. O. „Nostro“ | | | 14.872,22 |
| 7. Weksle zdyskontowane (22 kont) | | | 11.990,— |
| 8. Pożyczki wekslowe (720 kont) | | | 85.599,83 |
| 9. Weksle protestowane: | | | |
| a) poch. z dysk. i poż. weksl. (152 k.) | | 19.296,09 | |
| b) pochodzące z innych kredytów | | | 19.296,09 |
| 10. Rachunki bieżące otwartego kredytu: | | | |
| a) zabezp. papierami wartościowemi | | | |
| b) zabezpieczone hipoteką ( kont) | | | |
| c) zabezpiecz. innnymi wart. ( konto) | | | |
| 11. Pożyczki terminowe na zastaw | | | |
| a) pap. wart. i książ. oszcz. (25 kont) | | 1.455,40 | |
| b) innych wartości | | | |
| c) pożyczki zakładu zastawniczego | | | 1.455,40 |
| 12. Pożyczki na skrypty dłużne (80 kont) | | 5.338,70 | 5.338,70 |
| 13. Pożyczki hipoteczne ( kont) | | | |
| 14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdzon. przez Komitet Konwersyjny Banku Akcept. (191 kont) | | | 65.704,70 |
| 15. Odsetki zaległe | | | 2.578,30 |
| 16. Nieruchomości | | | |
| 17. Ruchomości | | | 2.226,70 |
| 18. Różne | | | 1.441,39 |
| 19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe) | | | 5.011,18 |
| 20. Straty: | | | |
| a) z lat ubiegłych | | | |
| b) za rok sprawozdawczy | | 18.180,22 | 18.180,22 |
| Razem. | | | 295.235,45 |
| 21. Depozyty | | | 43.244,52 |
| 22. Udzielone gwarancje | | | 112.565,— |
| 23. Inkaso | | | 12.549,06 |
| 24. Akcepty Banku Akceptacyjnego | | | |
| 25. Pokrycia Funduszu Emerytalnego | | | |
| Ogółem. | | | 463.594,03 |

**Stan bierny.**

| | W wal. obc. Zł | Zł | Zł |
|---|---|---|---|
| 1. Kapitał zakładowy | | 41.850,— | 41.850,— |
| 2. Fundusz zasobowy | | 1.607,02 | 1.607,02 |
| 3. Fundusze specjalne: | | | |
| a) | | | |
| b) | | | |
| 4. Fundusz wyrównawczy | | | |
| 5. Fundusz amortyzacji nieruchomości | | | |
| 6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno - publicznych | | | |
| a) bezterminowe (45 kont) | | 75.643,92 | |
| b) terminowe (1 kont) | | 18.865,— | 94.508,92 |
| 7. Wkłady oszcz. osób fizycznych i prawno-prywat.: | | | |
| a) bezterminowe (1626 kont) | | 37.567,37 | |
| b) terminowe do 3 miesięcy ( kont) | | | |
| c) terminowe ponad 3 miesiące i warunkowe ( kont) | | | 37.567,37 |
| 8. Rachunki bieżące (czek., przekaz. i t.p.) | | | |
| a) instytucyj państw., samorząd. i innych prawno-publ. (8 kont) | | 9.779,— | |
| b) osób fizyczn. i prawno-pryw. (10 k.) | | 13.975,— | 23.754,— |
| 9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu | | | |
| 10. Zobowiązania inkasowe | | | |
| 11. Redyskonto weksli: | | | |
| a) w Banku Polskim | | | |
| b) w Bankach Państwowych | | 8.615,— | |
| c) w Bankach Komunalnych i K. K. O. | | 2.150,— | |
| d) w innych instytucjach kredytowych. | | | 10.765,— |
| 12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac. | | | |
| 13. Zastaw papierów wartościowych | | | |
| 14. Kredyty udzielone Kasie: | | | |
| a) przez Bank Polski | | | |
| b) przez Banki Państwowe | | 79.242,50 | |
| c) przez Banki Komunalne i K. K. O. | | | |
| d) przez inne instytucje | | | 79.242,50 |
| 15. Banki i K. K. O. „Loro“ | | | |
| 16. Banki i K. K. O. „Nostro“ | | | |
| 17. Przekazy na Kasę | | | |
| 18. Zobowiązania hipoteczne | | | |
| 19. Różne. Odsetki pobrane na rok 1937. | | | 2.757,17 |
| 20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr.) | | | 3.183,47 |
| 21. Nadwyżki: | | | |
| a) z lat ubiegłych | | | |
| b) za rok sprawozdawczy | | | |
| Razem. | | | 295.235,45 |
| 22. Różni za depozyty | | | 43.244,52 |
| 23. Zobow. z tytułu udzielonych gwarancyj. | | | 112.565,— |
| 24. Różni za inkaso | | | 12.549,06 |
| 25. Bank Akceptacyjny | | | |
| 26. Fundusz Emerytalny | | | |
| Ogółem. | | | 463.594,03 |

## RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1936 ROK.

**Straty.**

| | Zł | Zł |
|---|---|---|
| 1. Odsetki wypłacone i dopisane | | |
| a) od wkładów oszczędnościowych | 5.397,72 | |
| b) od rachunków bieżących | 532,08 | |
| c) od redyskonta weksli | 575,95 | |
| d) od zast. pap. i od kred. udziel. Kasie | 3.898,50 | |
| e) różne inne | 1.874,74 | 12.278,99 |
| 2. Prowizje wypłacone | | |
| 3. Koszty administracyjne | | |
| a) wydatki osobowe | 13.205,09 | |
| b) świadczenia socjalne | 1.049,81 | |
| c) wydatki rzeczowe | 3.665,47 | 17.920,37 |
| 4. Podatki i opłaty skarbowe | | |
| 5. Amortyzacja | | |
| a) nieruchomości | | |
| b) ruchomości | 281,85 | 281,85 |
| 6. Odpisy na dłużnikach | | 13.568,96 |
| 7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych | | |
| 8. Różnice kursowe na papierach wartościowych | | 237,66 |
| 9. Różne. Na tow. zł 1046,37. Pr. Stor. 325,— | | 1.371,37 |
| 10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego | | |
| 11. Nadwyżka | | |
| Razem. | | 45.659,20 |

**Zyski.**

| | Zł | Zł |
|---|---|---|
| 1. Odsetki pobrane i dopisane | | |
| a) od weksli | 17.692,95 | |
| b) od rachunków bieżcych | 488,28 | |
| c) od pożyczek terminowych na zastaw | 177,45 | |
| d) od pożyczek na skrypty dłużne | 974,10 | |
| e) od układ. konw. pomoc Skarbu Państ. | 2.584,60 | |
| f) od papierów wartościowych | 1.901,50 | |
| g) od K. K. O. i Banków | 572,— | |
| h) różne inne | 1.685,— | 26.075,78 |
| 2. Prowizje pobrane | 1.346,70 | 1.346,70 |
| 3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych | | |
| 4. Różnice kursowe na papierach wartośc. | | |
| 5. Dochód netto z nieruchomości | | |
| 6. Odzyskane straty | | |
| 7. Opłaty na koszty administracji | | 56,50 |
| 8. Różne dochody | | |
| 9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych | | |
| 10. Strata | | 18.180,22 |
| Razem. | | 45.659,20 |

Buchalter: (—) M. Szydłowski

Dyrekcja:
Dyrektor Zarządzający: (—) F. Ofiara
Zastępca Dyrektora: (—) Cz. Argasiński
Członek Dyrekcji: (—) P. Sokołowski
(—) J. Klekociuk

Komisja Rewizyjna:
Przewodniczący: (—) J. Czekajowski
zastępca: (—) W. Pękala
członek: (—) T. Janiuk

# KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU SUWALSKIEGO W SUWAŁKACH.

## BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1936 R.

**Stan czynny.**

| | W wal. obc Zł. | Zł | Zł |
|---|---|---|---|
| 1. Kasa i sumy do dyspozycji | | | |
| a) gotowizna | | 5.455,21 | |
| b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O. | | 866,86 | |
| c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych | | 137,02 | |
| d) pozostałość w innych K. K. O. | | 112,18 | |
| e) bony inwestycyjne | | | 6.571,27 |
| 2. Kupony | | | |
| 3. Waluty obce | | | |
| 4. Papiery wartościowe | | | |
| a) bilety skarbowe | | | |
| b) papiery państwowe | | 195,— | |
| c) listy zastawne i obligacje | | | |
| d) obligacje związków komunalnych | | | |
| e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych | | 200,— | 395,— |
| 5. Banki i K. K. O. Loro | | | 13.899,42 |
| 6. Banki i K. K. O. Nostro | | | |
| 7. Weksle zdyskontowane (196 kont) | | 59.517,10 | |
| 8. Pożyczki wekslowe (126 kont) | | 16.351,— | |
| 9. Weksle protestowane | | | |
| a) pochodzące z dysk. i poż. wekslowych (.... kont) | | | |
| b) pochodz. z innych kredytów (95 k.) | | 52.124,18 | 127.992,28 |
| 10. Rachunki bieżące otwartego kredytu: | | | |
| a) zabezpieczone papierami wartościow. | | | |
| b) zabezpieczone hipoteką | | | |
| c) zabezp. innymi wart. (1 kont) | | 2.380,61 | 2.380,61 |
| 11. Pożyczki terminowe na zastaw | | | |
| a) papierów wartościowych książeczek oszczędności (51 kont) | | 5.273,50 | |
| b) innych wartości (56 kont) | | 10.475,— | |
| c) pożyczki zakładu zastawn. (... kont) | | | 15.748,50 |
| 12. Pożyczki na skrypty dłużne (... kont) | | | |
| 13. Pożyczki hipoteczne (... kont) | | | |
| 14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdzonych przez Komitet Konwersyjny Banku Akcept. (208 kont) | | 225.477,23 | 225.477,23 |
| 15. Odsetki zaległe | | | |
| 16. Nieruchomości | | | |
| 17. Ruchomości | | | 1.141,— |
| 18. Różne | | | 405,46 |
| 19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe) | | | 6.825,39 |
| 20. Straty: | | | |
| a) z lat ubiegłych | | 98.727,96 | 98.727,96 |
| b) za rok sprawozdawczy | | | |
| Razem | | | 499.564,12 |
| 21. Depozyty | | | 57.031,73 |
| 22. Udzielone gwarancje | | | 56.000,— |
| 23. Inkaso | | | 15.383,81 |
| 24. Akcepty Banku Akceptacyjnego | | | |
| 25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego | | | |
| Ogółem | | | 627.979,66 |

**Stan bierny**

| | W wal obc Zł. | Zł | Zł |
|---|---|---|---|
| 1. Kapitał zakładowy | | 50.000,— | 50.000,— |
| 2. Fundusz zasobowy | | 715,10 | 715,10 |
| 3. Fundusze specjalne | | | |
| a) | | | |
| b) | | | |
| 4. Fundusz wyrównawczy | | | |
| 5. Fundusz amortyzacji nieruchomości | | | |
| 6. Wkłady oszczędn. instytucyj państwowych, samorządowych i in. prawno-publ. | | | |
| a) bezterminowe (13 kont) | | 10.948,13 | |
| b) terminowe (2 kont) | | 38.624,89 | 49.573,02 |
| 7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno-prywatnych | | | |
| a) bezterminowe (470 kont) | | 9.087,73 | |
| b) terminowe do 3-ch miesięcy | | | |
| c) terminowe ponad 3 mies. i warunkowe (2 kont) | | 2.890,23 | 11.977,96 |
| 8. Rachunki bieżące (czekowe, przekazowe itp.) | | | |
| a) instytucyj państw., samorząd., i innych prawno-publ. (24 kont) | | 6.293,25 | |
| b) osób fizycznych i prawno-prywatnych (1 kont) | | 1,42 | 6.294,67 |
| 9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu | | | |
| 10. Zobowiązania inkasowe | | | |
| 11. Redyskonto weksli | | | |
| a) w Banku Polskim | | | |
| b) w Bankach Państwowych | | 9.495,— | |
| c) w Bankach Komunalnych i K. K. O. | | | |
| d) w innych instytucjach kredytowych | | 320,— | 9.815,— |
| 12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac. | | | |
| 13. Zastaw papierów wartościowych | | | |
| 14. Kredyty udzielone Kasie | | | |
| a) przez Bank Polski | | | |
| b) przez Banki Państwowe | | 365.803,31 | |
| c) przez Banki Komunalne i K. K. O. | | | |
| d) przez inne instytucje | | | 365.803,31 |
| 15. Banki i K. K. O. Loro | | | |
| 16. Banki i K. K. O. Nostro | | | |
| 17. Przekazy na Kasę | | | |
| 18. Zobowiązania hipoteczne | | | |
| 19. Różne | | | 2.070,64 |
| 20. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe) | | | 3.314,42 |
| 21. Nadwyżki: | | | |
| a) z lat ubiegłych | | | |
| b) za rok sprawozdawczy | | | |
| Razem | | | 499.564,12 |
| 22. Różni za depozyty | | | 57.031,73 |
| 23. Zobowiązania z tyt. udziel. gwarancyj | | | 56.000,— |
| 24. Różni za inkaso | | | 15.383,81 |
| 25. Bank Akceptacyjny | | | |
| 26. Fundusz Emerytalny | | | |
| Ogółem | | | 627.979,66 |

## RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1936 ROK.

**Straty.**

| | Zł | Zł |
|---|---|---|
| 1. Odsetki wypłacone i dopisane | | |
| a) od wkładów oszczędnościowych | 1.733,79 | |
| b) od rachunków bieżących | 938,27 | |
| c) od redyskonta weksli | 271,64 | |
| d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie | 17.953,21 | |
| e) różne inne | | 20.896,91 |
| 2. Prowizje wypłacone | | |
| 3. Koszty administracyjne | | |
| a) wydatki osobowe | 12.837,94 | |
| b) świadczenia socjalne | 1.140,44 | |
| c) wydatki rzeczowe | 3.241,50 | 17.219,88 |
| 4. Podatki i opłaty skarbowe | | 135,77 |
| 5. Amortyzacja | | |
| a) nieruchomości | | |
| b) ruchomości | 165,04 | 165,04 |
| 6. Odpisy na dłużnikach | | 100.951,66 |
| 7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych | | |
| 8. Różnice kursowe na papierach wartośc. | | |
| 9. Różne | | 39,— |
| 10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego | | 1.991,27 |
| 11. Nadwyżka | | |
| Razem | | 141.399,53 |

**Zyski.**

| | Zł | Zł |
|---|---|---|
| 1. Odsetki pobrane i dopisane | | |
| a) od weksli | 13.577,88 | |
| b) od rachunków bieżących | 130,63 | |
| c) od pożyczek terminowych na zastaw | 73,61 | |
| d) od pożyczek na skrypty dłużne | | |
| e) od pożyczek i wierzytelności hipoteczn. | | |
| f) od papierów wartościowych | | |
| g) od K. K. O. i Banków | 14.622,55 | |
| h) różne inne | 8.827,04 | 37.231,71 |
| 2. Prowizje pobrane | | 2.662,19 |
| 3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych | | |
| 4. Różnice kursowe na papierach wartośc. | | |
| 5. Dochód netto z nieruchomości | | |
| 6. Odzyskane straty | | |
| 7. Opłaty na koszty administracji | | 282,73 |
| 8. Różne dochody | | 2.494,94 |
| 9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych | | |
| 10. Strata | | 98.727,96 |
| Razem | | 141.399,53 |

Dyrekcja:

(—) **W. Komorowski** p. o. Dyrektora Zarządzającego
(—) **L. Kópczyński** — Członek Dyrekcji
(—) **A. Kotnarowski** — Członek Dyrekcji

Komisja Rewizyjna:

(—) **Ks. St. Murawski** — Przewodniczący
(—) **A. Wowak** — Członek Komisji
(—) **P. Bagiński** — Członek Komisji

Za buchaltera: (—) **N. Kamińska**

## KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU ŚWIĘCIAŃSKIEGO W ŚWIĘCIANACH

### BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1936 R.

**Stan czynny.**

| | W wal. obc. Zł. | Zł. | Zł. |
|---|---|---|---|
| 1. Kasa i sumy do dyspozycji | | | |
| a) gotowizna | | 5.001,29 | |
| b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O. | | 13.474.82 | |
| c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych | | 28.091,30 | |
| d) pozostałość w innych K. K. O. | | | |
| e) bony inwestycyjne | | | 46.567,41 |
| 2. Kupony | | | 274.00 |
| 3. Waluty obce | | | |
| 4. Papiery wartościowe | | | |
| a) bilety skarbowe | | | |
| b) papiery państwowe | | 9.622,86 | |
| c) listy zastawne i obligacje | | | |
| d) obligacje związków komunalnych | | | |
| e) akcje Banku Polskiego, akcje i udz. w Bankach Komunalnych | | 190,50 | 9 813,36 |
| 5. Banki i K. K. O. Loro | | | |
| 6. Banki i K. K. O. Nostro | | | |
| 7. Weksle zdyskontowane (25 kont) | | | 11,998,14 |
| 8. Pożyczki wekslowe (787 kont) | | | 126.498 35 |
| 9. Weksle protestowane | | | |
| a) poch. z dysk. i poż. weksl. (816 k.) | | 100.875,20 | |
| b) pochodzące z innych kredytów | | | 100.875,20 |
| 10. Rachunki bieżące otwartego kredytu | | | |
| a) zabezp. papierami wart. (... kont) | | | |
| b) zabezpieczone hipoteką (.... kont) | | | |
| c) zabezpieczone innymi wartościami | | | |
| 11. Pożyczki terminowe na zastaw | | | |
| a) papierów wartościowych i książeczek oszczędn. (23 kont) | | 2.062,95 | |
| b) innych wartości (.... kont) | | | |
| c) pożyczki zakł. zastawn. (... kont) | | | 2.062,95 |
| 12. Pożyczki na skrypty dłużne | | | |
| 13. Pożyczki hipoteczne (2 konta) | | | 3.908,00 |
| 14. Należności z tytułu układów konwersyjnych na Bank Akceptacyjny (572 kont) | | | 273,733,05 |
| 15. Odsetki zaległe | | | 21.805 92 |
| 16. Nieruchomości | | | 3.574 92 |
| 17. Ruchomości | | | 1.563,68 |
| 18. Różne | | | 29.544,98 |
| 19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe) | | | 5.735,41 |
| 20. Straty: | | | |
| a) z lat ubiegłych | | | |
| b) za rok sprawozdawczy | | | |
| Razem. | | | 637.955,37 |
| 21. Depozyty | | | 137.526,05 |
| 22. Udzielone gwarancje | | | |
| 23. Inkaso | | | 11.342,98 |
| 24. Akcepty Banku Akceptacyjnego | | | |
| 25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego | | | |
| Razem. | | | 148.869.03 |
| Ogółem. | | | 786.824,40 |

**Stan bierny.**

| | W wal. obc. Zł. | Zł. | Zł. |
|---|---|---|---|
| 1. Kapitał zakładowy | | | 45.000.00 |
| 2. Fundusz zasobowy | | | 4.597.91 |
| 3. Fundusze specjalne | | | |
| a) | | | |
| b) | | | |
| 4. Fundusz wyrównawczy | | | |
| 5. Fundusz amortyzacji nieruchomości | | | |
| 6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno - publicznych *) | | | |
| a) bezterminowe (4 kont) | | 4.314,58 | |
| b) terminowe (1 kont) | | 60.177 23 | 64.491.81 |
| 7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno-prywatnych | | | |
| a) bezterminowe (77 kont) | | 36.424.56 | |
| b) terminowe do 3 mies. (284 kont) | | 17.324,62 | |
| c) terminowe ponad 3 miesiące i warunkowe (30 kont) | | 4.734,35 | 58.501.53 |
| 8. Rachunki bieżące (czek., przekaz. itp.) | | | |
| a) instytucyj państw., samorząd. i innych prawno-publ. (8 kont) | | 12.656,33 | |
| b) osób fizycznych i prawno - prywatnych (5 kont) | | 2.869.72 | 15.526.05 |
| 9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu | | | |
| 10. Zobowiązania inkasowe | | | |
| 11. Redyskonto weksli | | | |
| a) w Banku Polskim | | | |
| b) w Bankach państwowych | | 12.565.00 | |
| c) w Bankach Komunalnych i K.K.O. | | | |
| d) w innych instytucjach kredytowych. | | | 12.565.00 |
| 12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac. | | | |
| 13. Zastaw papierów wartościowych | | | |
| 14. Kredyty udzielone Kasie | | | |
| a) przez Bank Polski | | | |
| b) przez Banki Państwowe | | 417.067,10 | |
| c) przez Banki Komunalne i K. K. O. | | | |
| d) przez inne instytucje | | | 417.067 10 |
| 15. Banki i K. K. O. Loro | | | |
| 16. Banki i K. K. O. Nostro | | | |
| 17. Przekazy na Kasę | | | |
| 18. Zobowiązania hipoteczne | | | |
| 19. Różne | | | 10.052 47 |
| 20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokres. | | | 2.744,89 |
| 21. Nadwyżki: | | | |
| a) z lat ubiegłych | | | |
| b) za rok sprawozdawczy | | 1.169,44 | 1.169.44 |
| Razem. | | | 637.955,37 |
| 22. Różni za depozyty | | | 137.526.05 |
| 23. Zobowązania z tytułu udziel. gwarancyj | | | |
| 24. Różni za inkaso | | | 11.342,98 |
| 25. Bank Akceptacyjny | | | |
| 26. Fundusz Emerytalny | | | |
| Razem. | | | 148.869,03 |
| Ogółem. | | | 786.824,40 |

### RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1935 R.

**Straty.**

| | Zł. | Zł. |
|---|---|---|
| 1. Odsetki wypłacone i dopisane | | |
| a) od wkładów oszczędnościowych | 5.098.14 | |
| b) od rachunków bieżących | 423,54 | |
| c) od redyskonta weksli | 312,25 | |
| d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie | 24.854,71 | |
| e) różne inne | 464.48 | 31.153,12 |
| 2. Prowizje wypłacone | | 39,68 |
| 3. Koszty administracyjne | | |
| a) wydatki osobowe | 12.058,15 | |
| b) emerytury i odprawy | 4.759.73 | |
| c) świadczenia socjalne | 1.008,64 | |
| d) wydatki rzeczowe | 4.199,16 | 22.025,68 |
| 4. Podatki i opłaty skarbowe | | |
| 5. Amortyzacja | | |
| a) nieruchomości | | |
| b) ruchomości | 512,92 | 512,92 |
| 6. Odpisy na dłużnikach | | 5.805.03 |
| 7. Różnice kursowe na rachunkach i walutach obcych | | |
| 8. Różnice kursowe na papierach wartośc. | | 690.89 |
| 9. Różne | | 757.23 |
| 10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego | | |
| 11. Nadwyżka | | 1.169.44 |
| Razem. | | 62.153.99 |

**Zyski.**

| | Zł. | Zł. |
|---|---|---|
| 1. Odsetki pobrane i dopisane | | |
| a) od pożyczek wekslowych | 21.385,22 | |
| b) od rachunków bieżących | 376.00 | |
| c) od pożyczek terminowych na zastaw | 123,68 | |
| d) od pożyczek na skrypty dłużne | | |
| e) od pożyczek i wierzytelności hipot. | 533,02 | |
| f) od papierów wartościowych | 569,73 | |
| g) od K. K. O. i Banków | | |
| h) odsetkowa pomoc Skarbu Państwa | 11.162,16 | |
| i) różne inne | 13.374.94 | 47.524.75 |
| 2) Prowizje pobrane | | 830.40 |
| 3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych | | |
| 4. Różnice kursowe na papierach wartośc. | | |
| 5. Dochód netto z nieruchomości | | |
| 6. Odzyskane straty | | 8,954.11 |
| 7. Opłaty na koszty administracji | | 2.878.52 |
| 8. Różne dochody | | 1,966.21 |
| 9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych | | |
| 10. Strata | | |
| Razem. | | 62.153.99 |

Komisja Rewizyjna:
Przewodniczący (—) Kazimierz Stankiewicz
Członkowie:
(—) Władysław Breitkopf
(—) Antoni Borowik

Dyrekcja Kasy:
Dyrektor (—) Stanisław Mesojed
Zast. dyrektora, buchalter (—) Piotr Bezusparys
Członek dyrekcji (—) Jan Oziewicz

## KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POW. ZAWIERCIAŃSKIEGO W ZAWIERCIU

## BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1936 R.

Stan czynny.

| | W wal. obc. Zł | Zł. | Zł. |
|---|---|---|---|
| 1. Kasa i sumy do dyspozycji | | | |
| a) gotowizna . . . . . . . | | 44.328.13 | |
| b) pozostałość w Banku Polsk. i PKO. | | 17.394.20 | |
| c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych . . . | | 2,273.00 | |
| d) pozostałość w innych K. K. O. . | | | |
| e) bony inwestycyjne . . . . | | | 63.995,33 |
| 2. Kupony . . . . . . . | | | |
| 3. Waluty obce . . . . . . | | | |
| 4. Papiery wartościowe 1) | | | |
| a) bilety skarbowe . . . . . | | | |
| b) papiery państwowe . . . . | | 35.373 00 | |
| c) listy zastawne i obligacje . . | | | |
| d) obligacje związków komunalnych . | | 6.264,00 | |
| e) akcje Banku Polskiego, akcje i udz. w Bankach Komunalnych . . | | | 41.637,00 |
| 5. Banki i K. K. O. Loro . . . | | | |
| 6. Banki i K. K. O. Nostro . . . | | | |
| 7. Weksle zdysk. (2086 k.) i poż. weksl. | | | |
| 8. Pożyczki wekslowe (.... kont) . . | | | 447.226 33 |
| 9. Weksle protestowane | | | |
| a) pochodzące z dysk. i poż. wekslowych (642 kont) . . . . . | | 158.584,65 | |
| b) pochodzące z innych kredytów . | | | 158.584,65 |
| 10. Rachunki bieżące otwartego kredytu | | | |
| a) zabezpieczone papierami wartościow. | | | |
| b) zabezpieczone hipoteką (.... kont) . | | | |
| c) zabezp. innymi wartośc. (19 kont) . | | 247.809,37 | 247 809,37 |
| 11. Pożyczki terminowe na zastaw | | | |
| a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności (185 kont) . . | | 14.320,50 | |
| b) innych wartości (1 kont) . . | | 75,00 | |
| c) pożyczki zakładu zastawniczego . | | | 14.395,00 |
| 12. Pożyczki na skrypty dłużne (2 kont) . | | | 127.519,52 |
| 13. Pożyczki hipoteczne (.... kont) . . | | | |
| 14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdz. przez Komitet Konwersyjny Banku Akceptacyjnego (491 k.) | | | 361 535,00 |
| 15. Odsetki zaległe. . . . . . | | | |
| 16. Nieruchomości . . . . . . | | | 76.344,98 |
| 17. Ruchomości . . . . . . . | | | 18.582,70 |
| 18. (Różne). Odsetki zapłac. n/1937 r. . | | | 5.576,08 |
| 19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe) . . . . . . | | | 35.238,80 |
| 20. Straty: | | | |
| a) z lat ubiegłych . . . . | | | |
| b) za rok sprawozdawczy . . . | | | 136.554,83 |
| Razem. . | | | 1.734.999,59 |
| 21. Depozyty . . . . . . . | | | 48.761,89 |
| 22. (Udz. g.). Różni za Nasze Weksle Kauc. | | | 7,00 |
| 23. Inkaso . . . . . . . . | | | 126.841,31 |
| 24. Akcepty Banku Akceptacyjnego . . | | | 360 576,00 |
| 25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego . | | | |
| Ogółem. . | | | 536.186,20 |

Stan bierny.

| | W wal. obc. Zł | Zł | Zł |
|---|---|---|---|
| 1. Kapitał zakładowy . . . . | | | 50.000,00 |
| 2. Fundusz zasobowy . . . . . | | | 46.858,40 |
| 3. Fundusze specjalne: | | | |
| a) Specjalny Fundusz Rezerwowy . | | 8,434,27 | |
| b) . . . . . . . . | | | 8,434,27 |
| 4. Fundusz wyrównawczy . . . . | | | |
| 5. Fundusz amortyzacji nieruchomoci . | | | 1.319,58 |
| 6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno publicznych . . . . | | | |
| a) bezterminowe (1 kont) . . . | | 538,20 | |
| b) terminowe (2 kont) . . . . | | 239.275,69 | 239 813,89 |
| 7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno - prywatnych . . | | | |
| a) bezterminowe (1782 kont) . . | | 159.071,85 | |
| b) terminowe do 3 mies. (123 kont) . | | 143.842,79 | |
| c) terminowe ponad 3 mies. i warunkowe (.... kont) . . . . . . | | | 302.914,64 |
| 8. Rachunki bieżące (czek., przekaz. itp.): | | | - |
| a) instytucyj państw., samorząd. i innych prawno-publ. (6 kont) . . | | 22.218,85 | |
| b) osób fizycznych i prawno-prywatnych (47 kont) . . . . . | | 54 884,50 | 77.103,35 |
| 9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu . . . . . . . | | | 33,729.20 |
| 10. Zobowiązania inkasowe . . . . | | | 308.92 |
| 11. Redyskonto weksli | | | |
| a) w Banku Polskim . . . . . | | 22 237.19 | |
| b) w Bankach państwowych . . | | 94.900 00 | |
| c) w Bankach Komunalnych i K.K.O. | | | |
| d) w innych instytucjach kredytowych | | | 117.137,19 |
| 12. Dyskonto akceptów Banku Akcept. . | | | 279.316,00 |
| 13. Zastaw papierów wartościowych . . | | | |
| 14. Kredyty udzielone Kasie | | | |
| a) przez Bank Polski . . . . | | | |
| b) przez Banki Państwowe . . . | | 6.251,00 | |
| c) przez Banki Komunalne i K. K. O. | | | |
| d) przez inne instytucje . . . | | 541.334,33 | 547.585,33 |
| 15. Banki i K. K. O. Loro . . . | | | |
| 16. Banki i K. K. O. Nostro . . . | | | |
| 17. Przekazy na Kasę . . . . | | | |
| 18. Zobowiązania hipoteczne . . . | | | |
| 19. (Różne). Odsetki pobrane n/1937 r. . | | | 6.213,27 |
| 20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr.) | | | 24.265 55 |
| 21. Nadwyżki: | | | |
| a) z lat ubiegłych . . . . | | | |
| b) za rok sprawozdawczy . . . | | | |
| Razem. . | | | 1.734.999,59 |
| 22. Różni za depozyty . . . . | | | 48.761,89 |
| 23. (Zobowiązania z tyt. udzielonych gwarancyj). Nasze Weksle Kaucyjne . . | | | 7,00 |
| 24. Różni za inkaso . . . . . | | | 126.841 31 |
| 25. Bank Akceptacyjny . . . . | | | 360.576,00 |
| 26. Fundusz Emerytalny . . . . | | | |
| Ogółem. . | | | 531.189,20 |

## RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1936 ROK.

Straty.

| | Zł | Zł |
|---|---|---|
| 1. Odsetki wypłacone i dopisane: | | |
| a) od wkładów oszczędnościowych . . | 61.421,48 | |
| b) od rachunków bieżących . . . | 4.103,63 | |
| c) od redysk. weksli i akcept. B-ku Akc. | 28.692,99 | |
| d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie . . . . . | 2,294.85 | |
| e) różne inne . . . . . . . | 86.95 | 96.599,90 |
| 2. Prowizje wypłacone . . . . . . | | 453,62 |
| 3. Koszty administracyjne: | | |
| a) wydatki osobowe . . . . . . | 49.647,95 | |
| b) świadczenia socjalne . . . . . | 6.259,58 | |
| c) wydatki rzeczowe . . . . . . | 18.206,98 | 72.114,51 |
| 4. Podatki i opłaty skarbowe . . . | | 217,01 |
| 5. Amortyzacja | | |
| a) nieruchomości . . . . . . . | 487.58 | |
| b) ruchomości . . . . . . . | 1.996,00 | 2.483,58 |
| 6. Odpisy na dłużnikach . . . . | | 149.051,16 |
| 7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych . . . . . . . | | |
| 8. Różnice kursowe na papierach wartośc. | | 1.746,90 |
| 9. Różne tj. %% pobr. n/1937 od dysk. weksli i ukł. konw. . . . . . | | 6.213,27 |
| 10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego | | |
| 11. Nadwyżka . . . . . . . . . | | |
| Razem. . | | 328 879,95 |

Zyski.

| | Zł | Zł |
|---|---|---|
| 1. Odsetki pobrane i dopisane: | | |
| a) od weksli i ukł. konwers. n/Bank Akc. | 111.788,43 | |
| b) od rachunków bieżących . . . | 17.091,34 | |
| c) od pożyczek terminowych na zastaw . | 2.685.65 | |
| d) od pożyczek na skrypty dłużne . . | 7.124 53 | |
| e) od pożyczek i wierzytelności hipotecz. | | |
| f) od papierów wartościowych . . . | 15.422,17 | |
| g) od K. K. O. i Banków . . . | 887.94 | |
| h) różne inne . . . . . . . | 5.644.87 | 160.644,93 |
| 2. Prowizje pobrane . . . . . | | 11.012,57 |
| 3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych . . . . . . | | 17,94 |
| 4. Różnice kursowe na papierach wartośc. | | 108.35 |
| 5. Dochód netto z nieruchomości . . . | | 384.11 |
| 6. Odzyskane straty . . . . . | | 104,00 |
| 7. Opłaty na koszty administracji . . . | | 1.325,74 |
| 8. Różne dochody . . . . . . . | | 18.727 48 |
| 9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych . . . . | | |
| 10. Strata . . . . . . . . . | | 136.554,83 |
| Razem. . | | 328.879,95 |

Vice-Dyr. i Buchalter: (—) Lesław Gąsiorowski

Komisja Rewizyjna:
Przewodniczący: (—) Adolf Kuncewicz
Członkowie: (—) Mieczysław Fijałkowski
(—) Władysław Cesarz

Zarząd Kasy:
Naczelnik: (—) Aleksander Erbe
Zast. Nacz.: (—) Ks. Bolesław Wajzler
Dyrektor: (—) Ludwik Masłowski

**Redaktor odpowiedzialny: Bolesław Obszyński.** **Wydawca: Samorządowy Instytut Wydawniczy sp. z o. o.**

**Drukarnia Samorzadowego Instytutu Wydawniczego. Warszawa, ulica Miodowa Nr. 6.**